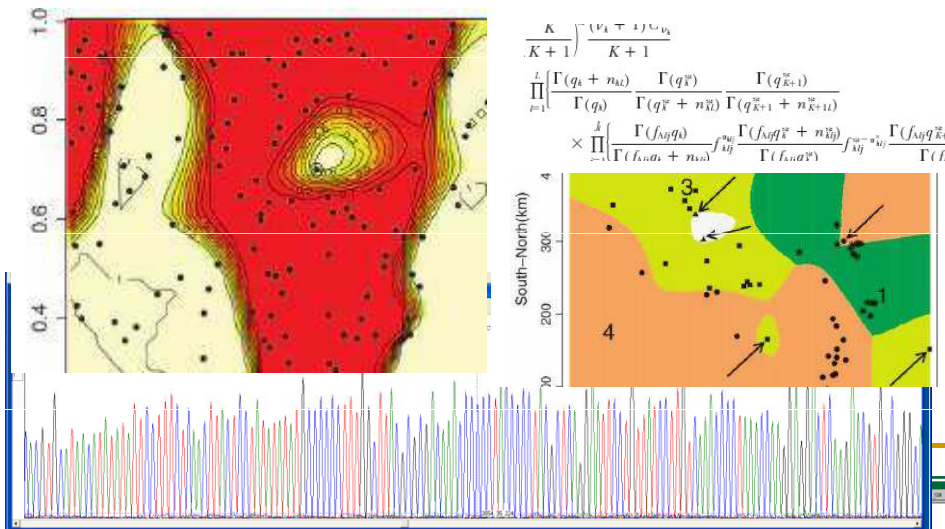
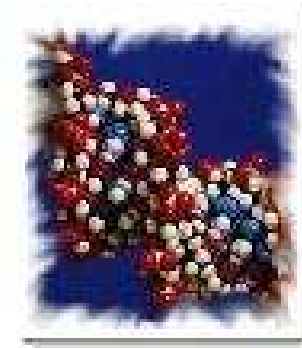
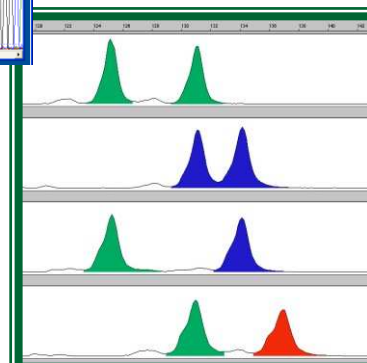

Ochranářská genetik

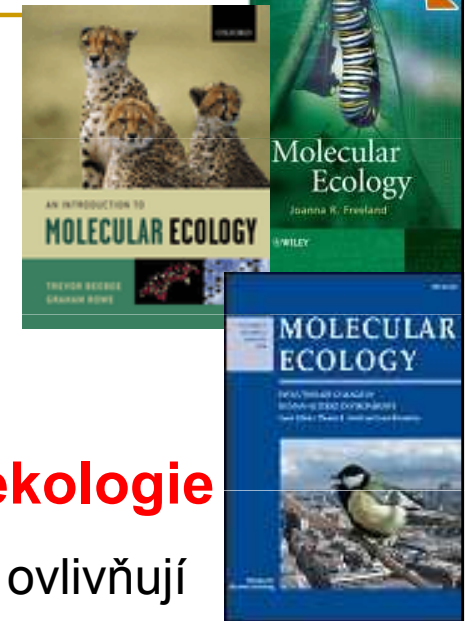
Význam genetické variability pro efektivní druhovou ochranu

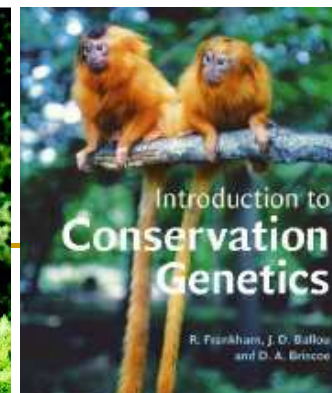
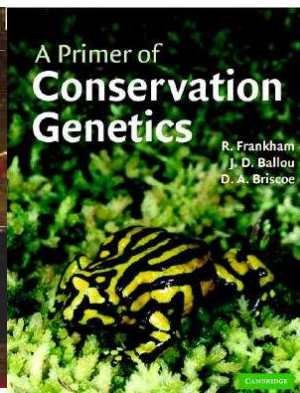
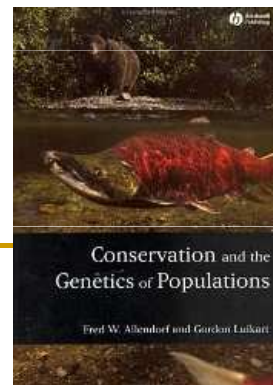
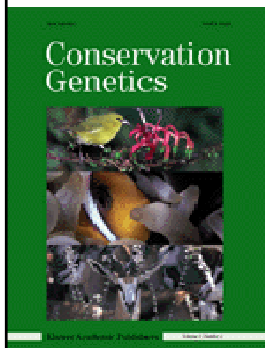
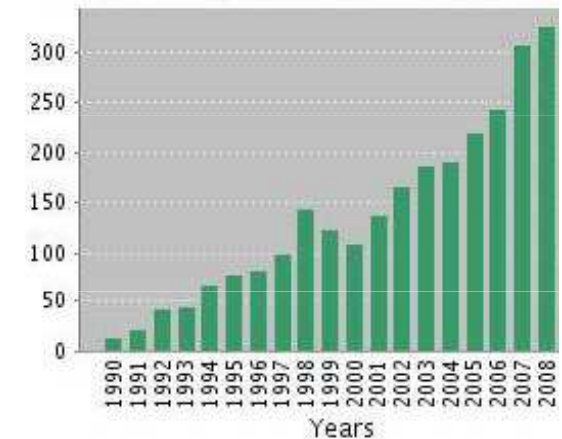
$$\frac{K}{K+1} \left(\frac{V_k + 1}{K+1} \right)^{V_k} \prod_{i=1}^k \frac{\Gamma(q_i + n_i) \Gamma(q_i^*)}{\Gamma(q_i) \Gamma(q_i^* + n_i)} \frac{\Gamma(q_{k+1}^*)}{\Gamma(q_{k+1} + n_{k+1})} \times \prod_{j=1}^k \left(\frac{\Gamma(f_{ij} q_i)}{\Gamma(f_{i,0} a_i + n_{i,0})} f_{ij}^{n_{ij}} \frac{\Gamma(f_{ij} q_i^* + n_{ij}^*)}{\Gamma(f_{i,0} a_i^*)} f_{ij}^{n_{ij}^*} \right) \frac{\Gamma(f_{ij} q_i^*)}{\Gamma(f_{ij}^*)}$$

Ochranářská genetika („conservation genetics“)

- Využití genetických metod v ekologii = **molekulární ekologie**
- studium genetické variability přírodních populací a faktorů, které ji ovlivňují
- Využití genetických metod v ochranářské biologii = **ochranářská genetika**
- PCR (90. léta) – počátek skutečné ochranářské genetiky (neinvazivní metody - již není potřeba destruktivního vzorkování)
- od r. 2000 - Conservation Genetics
- recentní review a knihy

Obsah přednášky

- Úvod – proč studovat genetickou variabilitu volně žijících druhů
  - Metody ochranné genetiky
  - Aplikace na různých úrovních genetické variability
  - Současné nedostatky a budoucnost ochranné genetiky
-

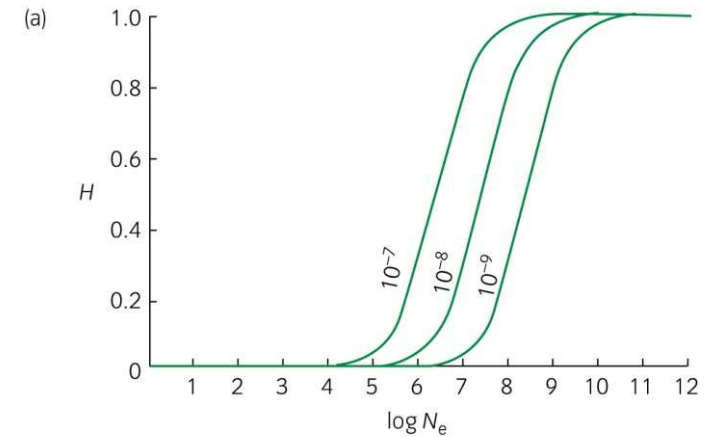

PROČ JE VŮBEC GENETICKÁ
VARIABILITA DŮLEŽITÁ ?

Genetická variabilita jako ukazatel efektivní velikosti populace

- neutrální genetická teorie:
$$H_e = 4N_e\mu / [4N_e\mu + 1]$$
- mutation-drift equilibrium
- srovnání různých populací a jejich N_e

Ne - effective population size

- velikost ideální populace (náhodné páření, rovnoměrný poměr pohlaví), která ztrácí genetickou diverzitu stejnou rychlostí jako aktuální populace
  - ovlivněna genetickou a věkovou strukturou, poměrem pohlaví, intenzitou inbreedingu atd.
  - vývoj genetické variability v malých populacích závisí na N_e více než na N
  - $N_e/N \approx 0.11$ (Frankham 1995), ale velká variabilita
-

Důsledky poklesu N_e

Snížení pozorované variability (H_e) – nejčastěji
neutrální markery (mtDNA, mikrosatelity atd.)

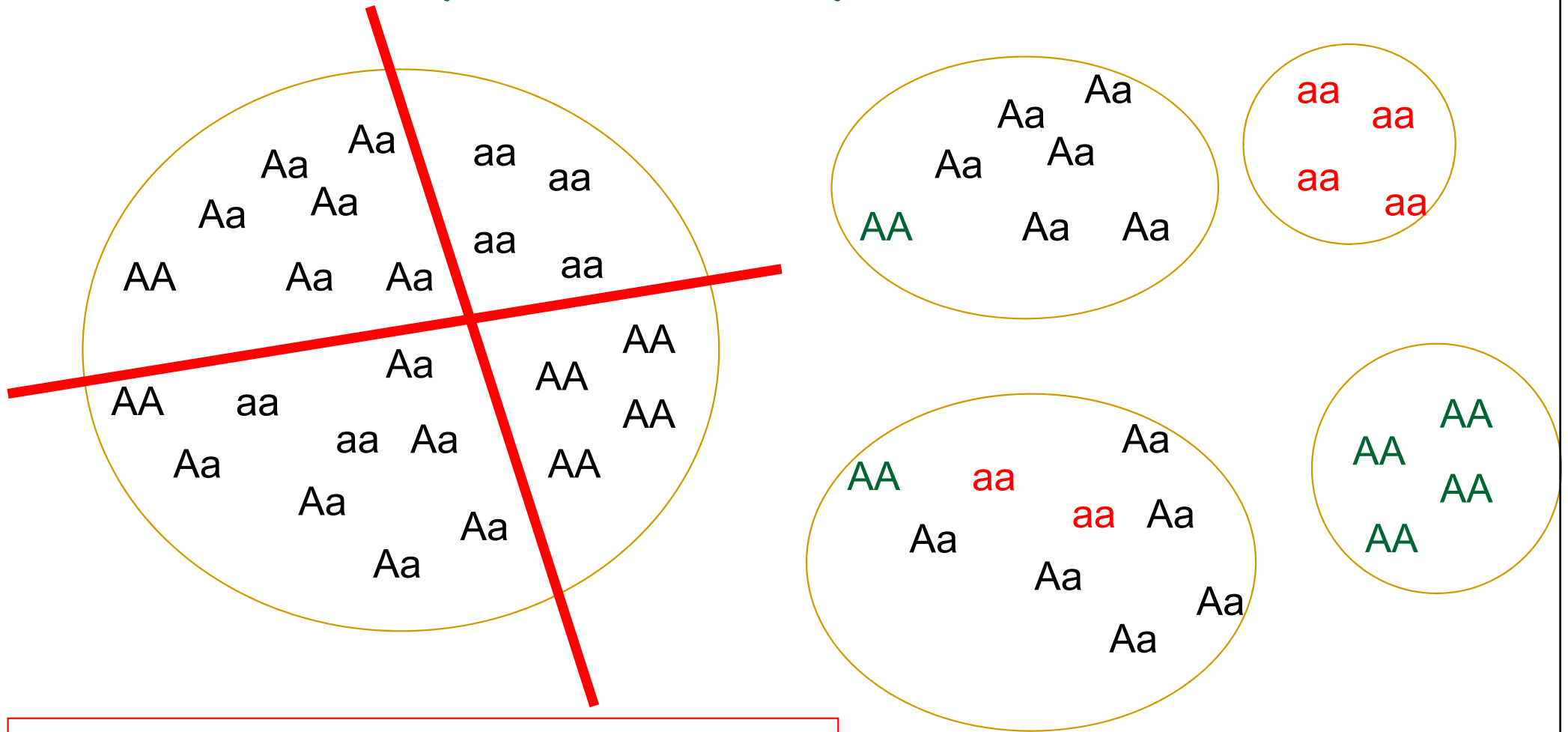
$$H_e = 4N_e\mu / [4N_e\mu + 1]$$

Pokles adaptivní variability – snížení adaptivního
potenciálu (tj. schopnosti přizpůsobovat se změně
prostředí)

$N_e \approx 500-1000$ = zajištění adaptivního potenciálu

Genetický (náhodný) drift

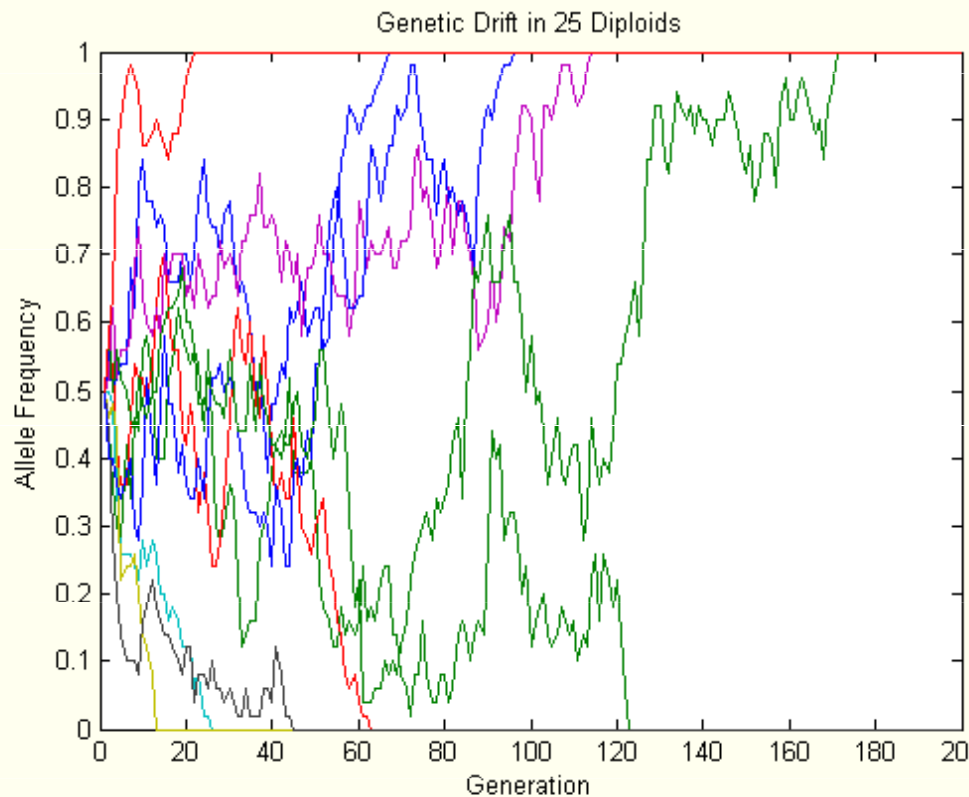

Bariéra toku genů, např. fragmentace biotopů

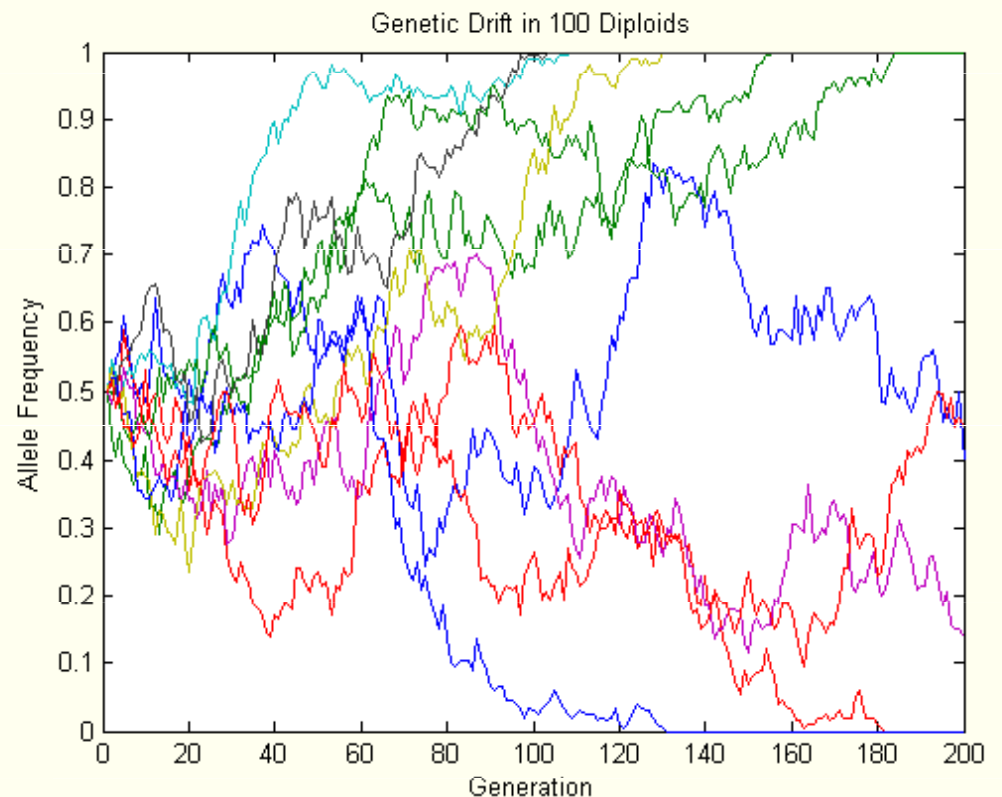
Snížení H_e a N_e

Intenzita driftu závisí na velikosti populace

25 jedinců

100 jedinců

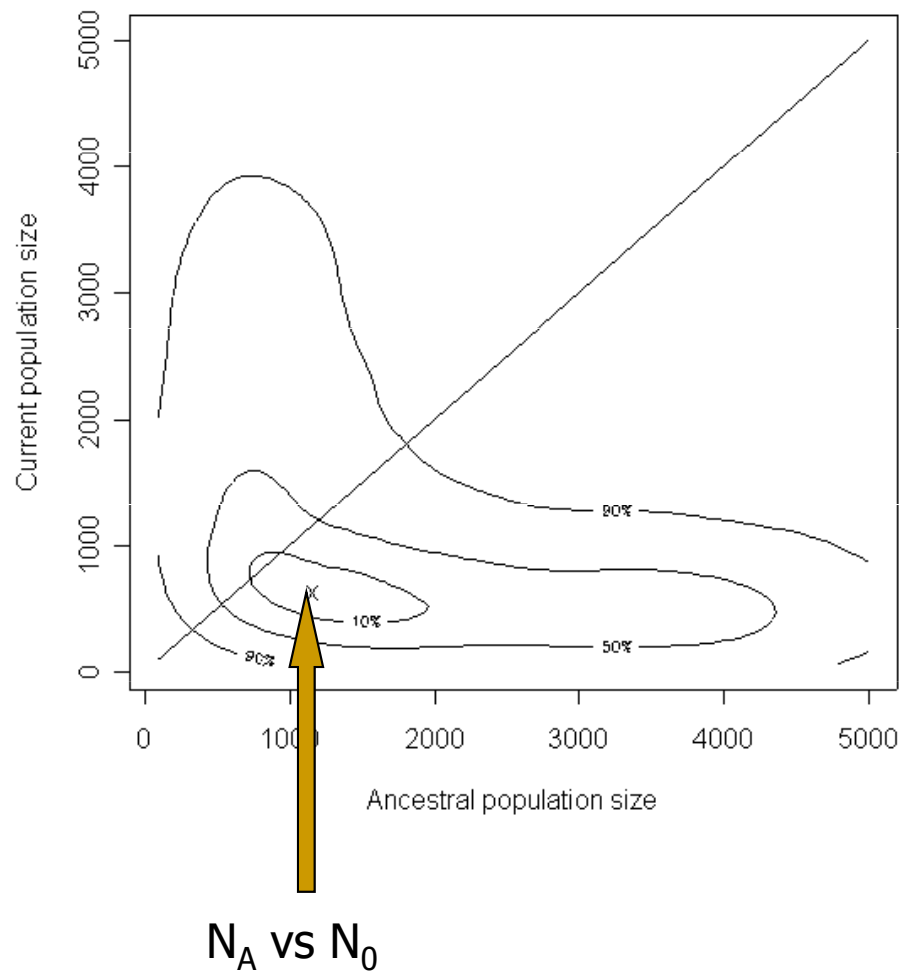
POČÍTAČOVÉ SIMULACE

VELMI VÝZNAMNÝ VLIV V MALÝCH POPULACÍCH !!!

Odhady N_e

- $F_{ST} = 1/(4N_e \cdot m + 1)$
  - recentní přístup: coalescent theory methods
  - TMVP (Beaumont 2003)
  - CoNe (Anderson 2005)
  - MLNE (Wang and Whitlock 2003)
  - MSVAR (Beaumont 1999)
- } nejméně 2 časové vzorky populace
- } stačí 1 vzorek

TMVP

N_A – ancestral N_e

N_0 – recent N_e

- testuje i rozdíly N_A a N_0
- přesnější odhady pokud je více časových vzorků, ale stačí jen dva

MLNE

- zároveň s N_e odhaduje i m

MSVAR

- stačí jeden vzorek mikrosatelitových dat

Metodické přístupy

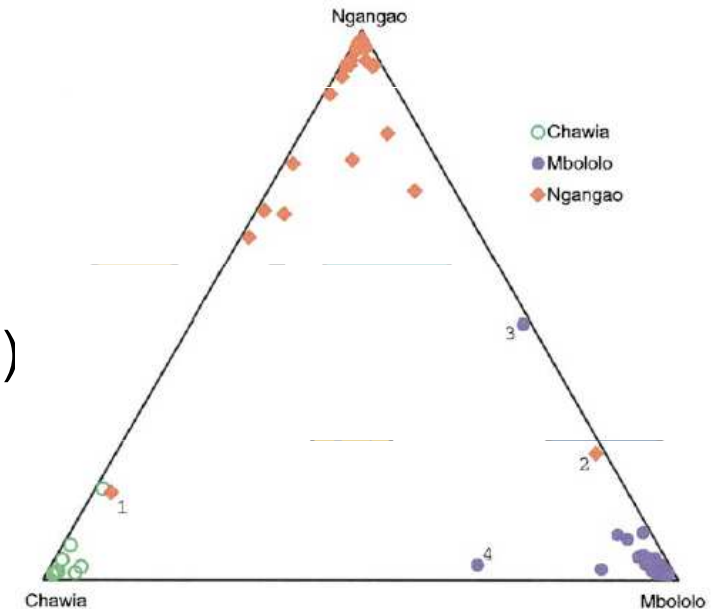
- 1) **Populační genetik**a – efektivní velikost populace, tok genů, „bottleneck“, příbuznost, atd. ... neutrální variabilita (např. mikrosatelity)
  - 2) **Fylogeografie** – historický původ populací a jejich fylogenetické vztahy, ESU ... většinou neutrální variabilita
  - 3) **Speciální přístupy** – neinvazivní genetické metody, vztah genetické diverzity a životaschopnosti populací, experimentální „conservation genetics“, selektované znaky (adaptivní i škodlivé)
-

1) Populační genetika

- studium struktury populací
- nejčastěji neutrální znaky - mikrosatelity
- **efektivní velikost populace N_e**
- **tok genů (sex-specific)**
- **„past bottleneck“**
- **původ jedinců („assignment tests“)**
- **příbuzenské křížení (inbreeding), atd.**
- **„founder contribution“**

Bayesiánské analýzy (např. program STRUCTURE, GENELAND aj.)

- identifikace subpopulací („management units“)
- identifikace hybridů
- identifikace geografických bariér toku genů

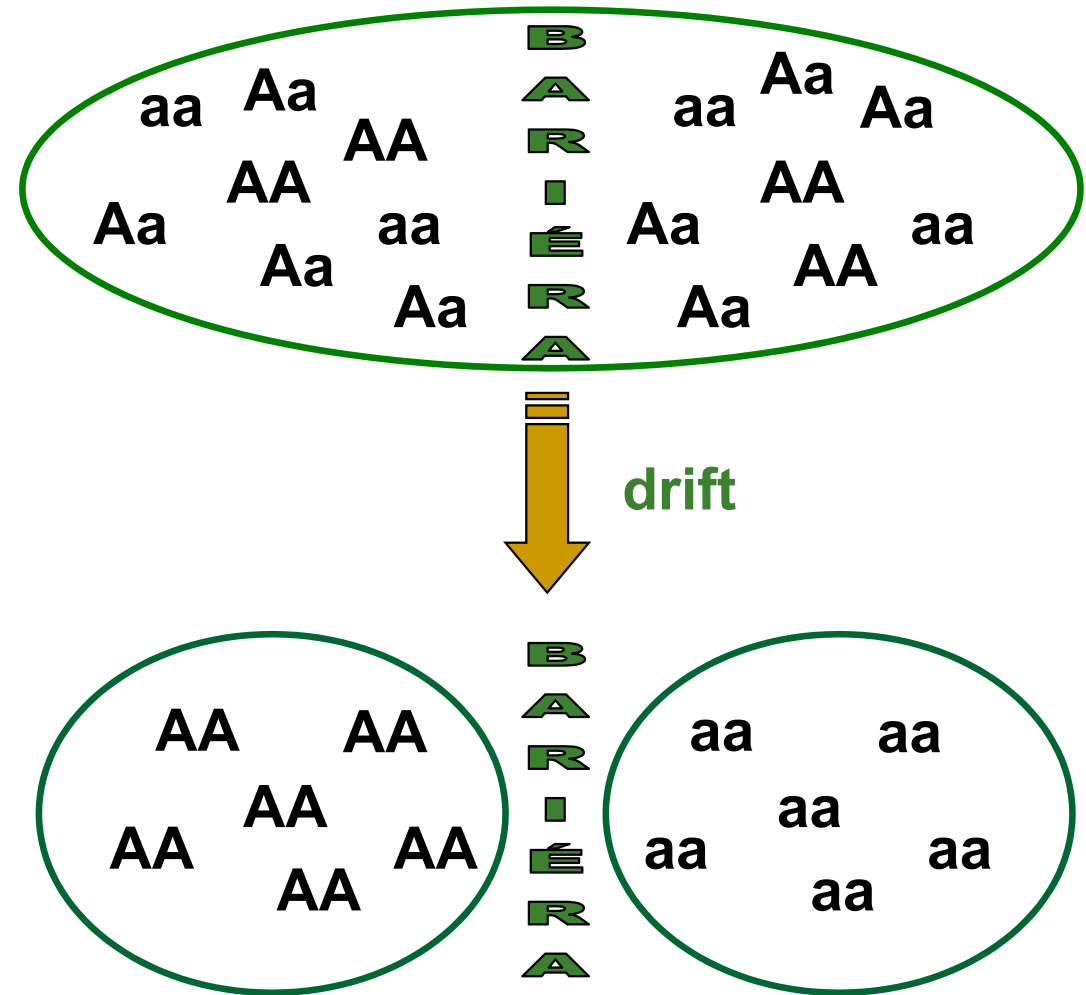
Genetická struktura populací drift, mutace a migrace

■ Drift

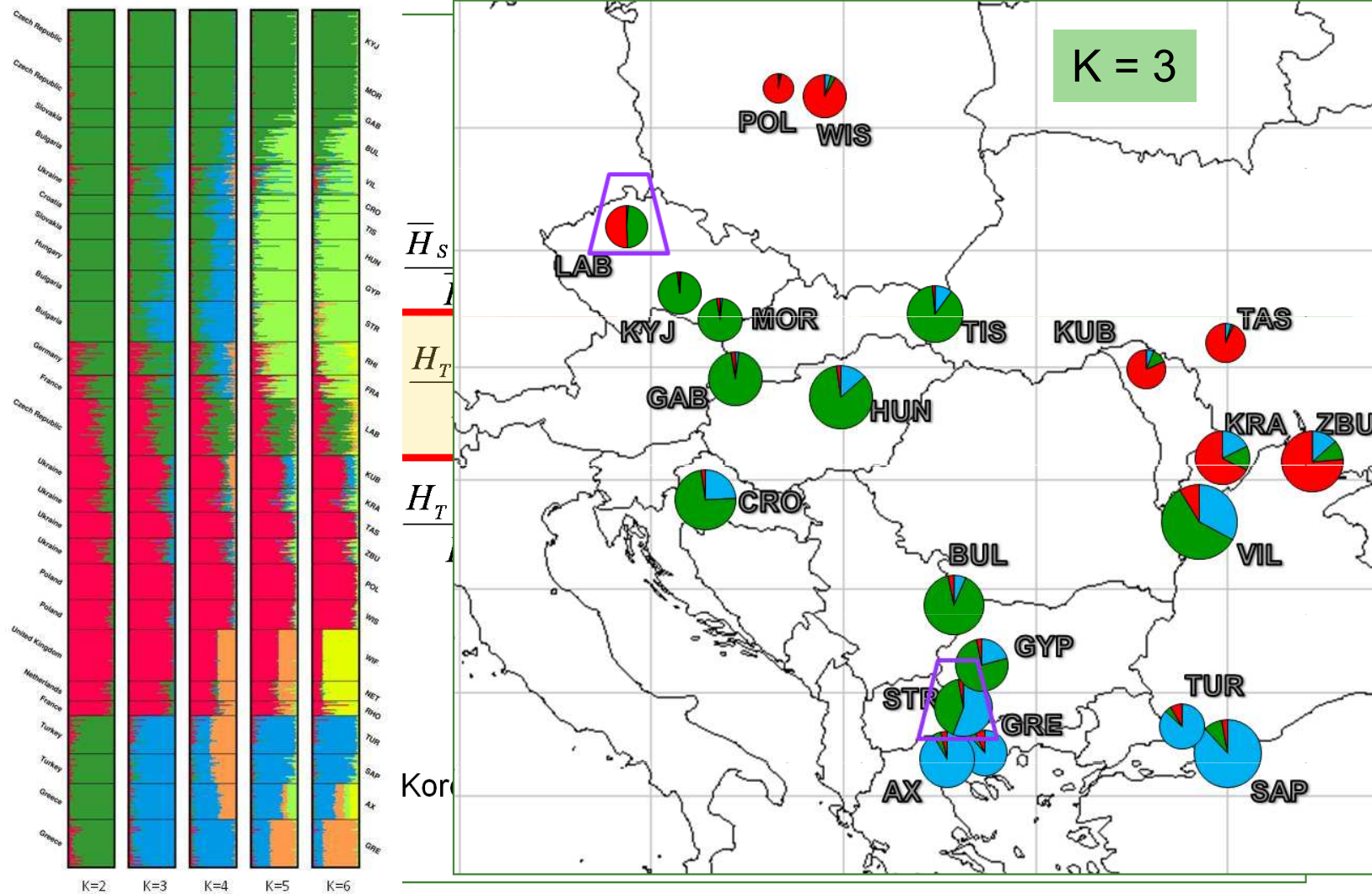
→ diferenciaci subpopulací
díky fixaci alternativních alel

■ Mutace

mohou zvýšit diferenciaci
(odlišit subpopulace)
ale riziko homoplázií

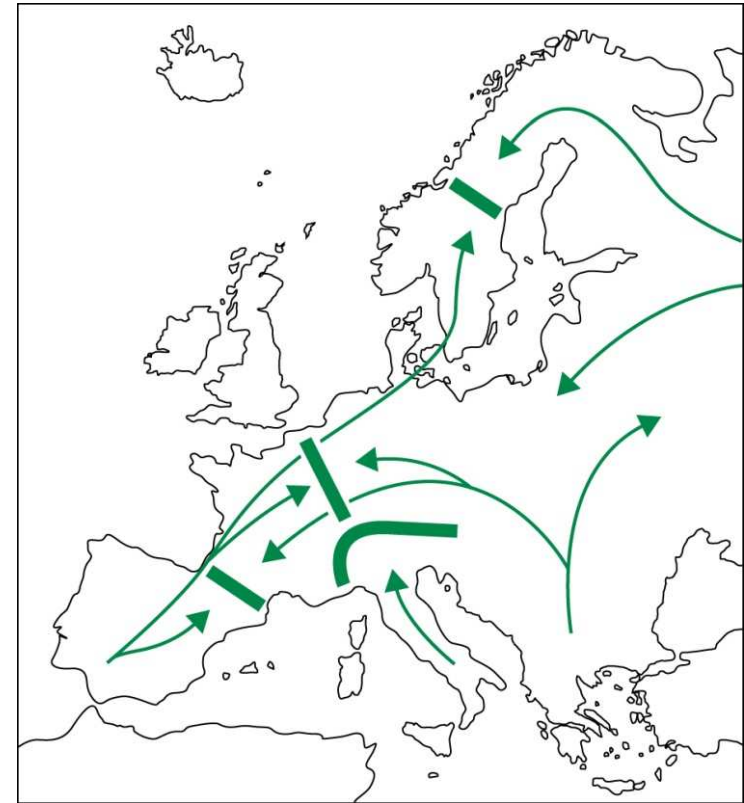
Stanovení ESU („evolutionary significant units“) a MU („management units“)

2) Fylogeografie

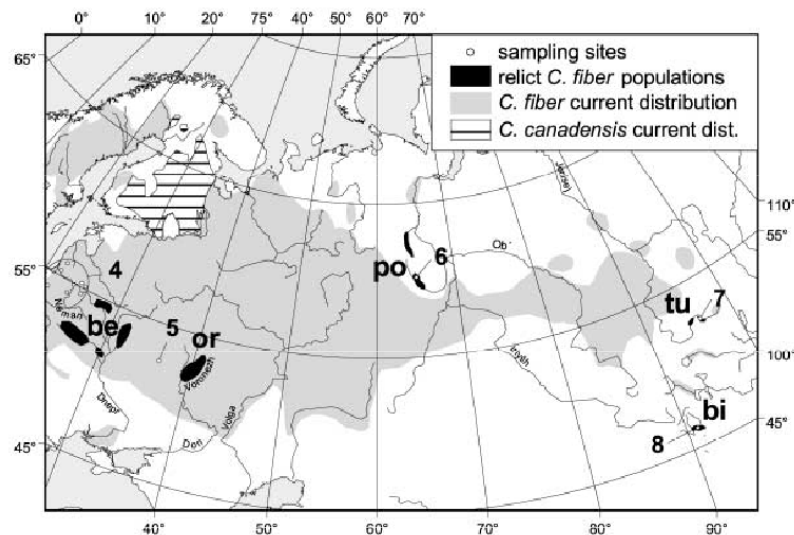
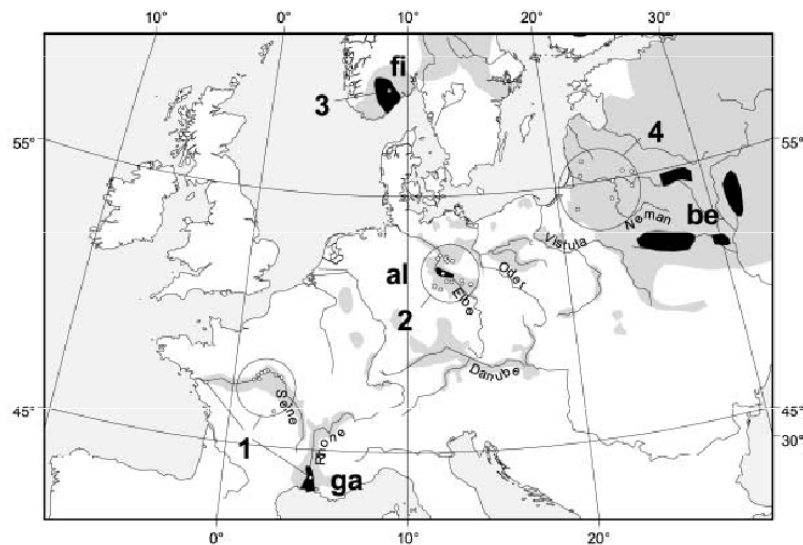
- použití fylogenetických metod na úrovni populací (nejčastěji sekvence mtDNA, jaderné markery jsou málo polymorfní)
- původ populací, jejich stáří a historické vazby
- detekce ESU („evolutionary significant units“) – lokální adaptace (mohou, ale nemusí)
- důležité pro reintrodukce

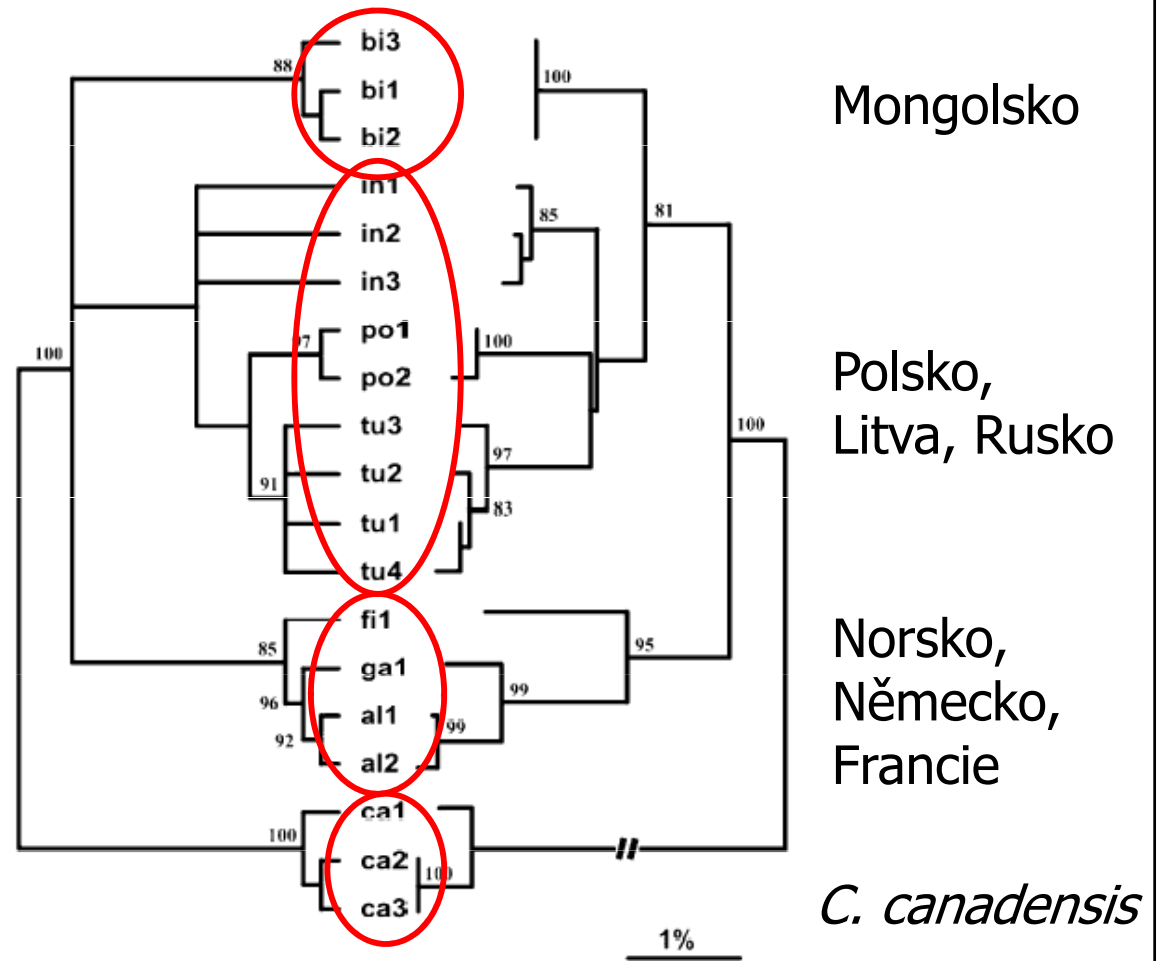
Př. Směry šíření z glaciálních refugií

Příklad: *Castor fiber*, sekvence CR mtDNA

Durka et al., Mol.Ecol, 14: 3843-3856 (2005)

ESU, MU (spolu s populační genetikou)

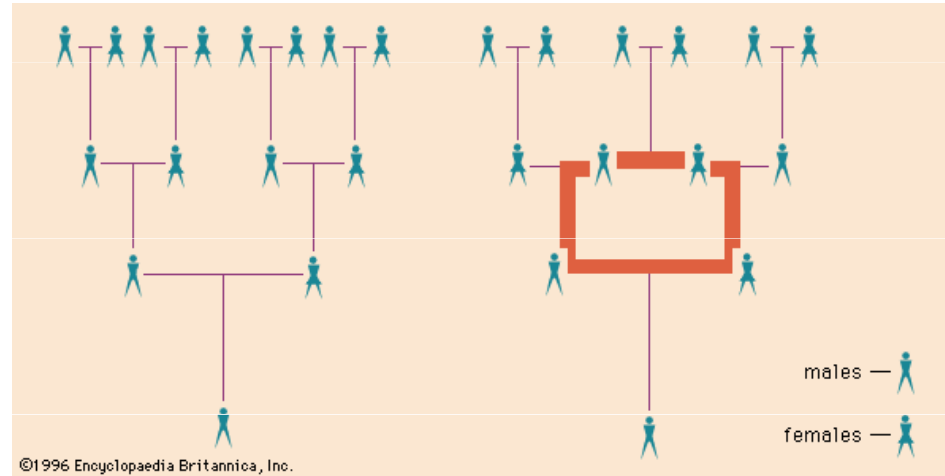
Fylogeografie

3) Speciální přístupy

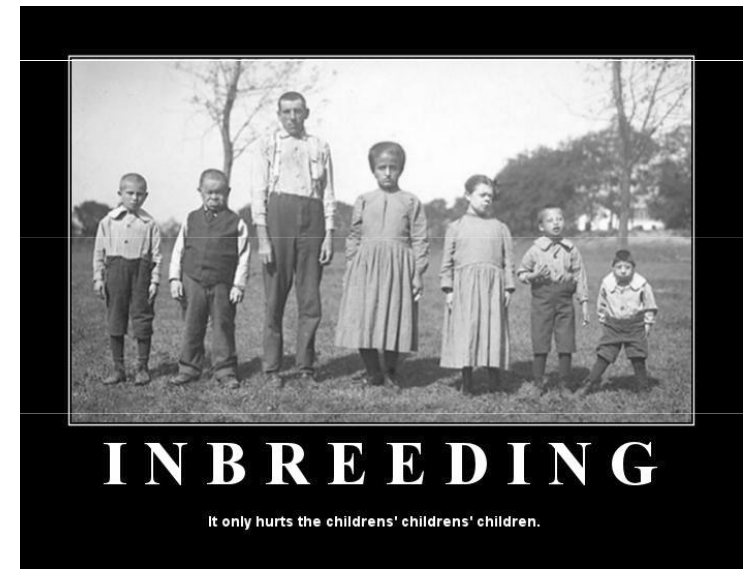
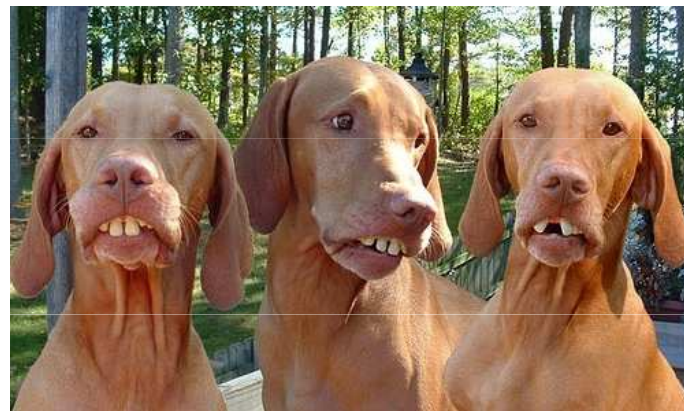
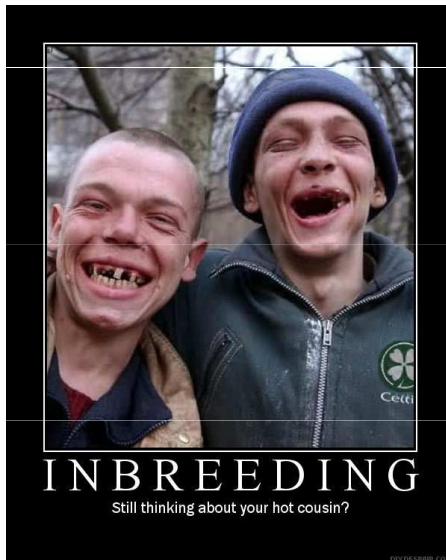
- škodlivá (detrimental) variabilita – detekce inbrední deprese
  - identifikace adaptivní variability – lokální adaptace
  - experimentální ochranářská genetika (zejména hmyz a rostliny)
  - neinvazivní genetické metody
-

Příbuzenské křížení - inbreeding

„outbreeding“

„inbreeding“

Příbuzenské křížení - inbreeding

A: zdravá forma genu

a: forma genu způsobující nemoc

Možné genotypy: AA Aa aa

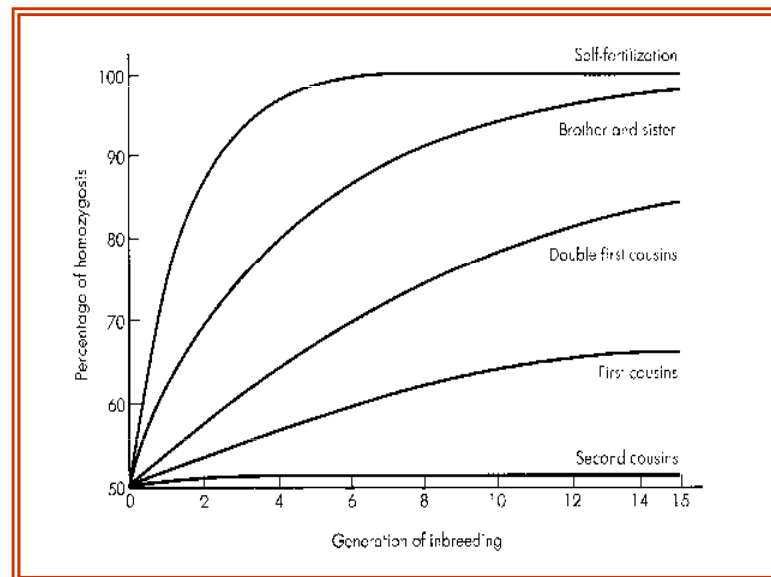
- Nárůst proporce homozygotů (odchylky od HWE) - efekt škodlivých recesivních alel

Outbreeding: AA Aa Aa aa

Inbreeding: AA AA aa aa

- Nárůst proporce homozygotů je výrazný v malých populacích

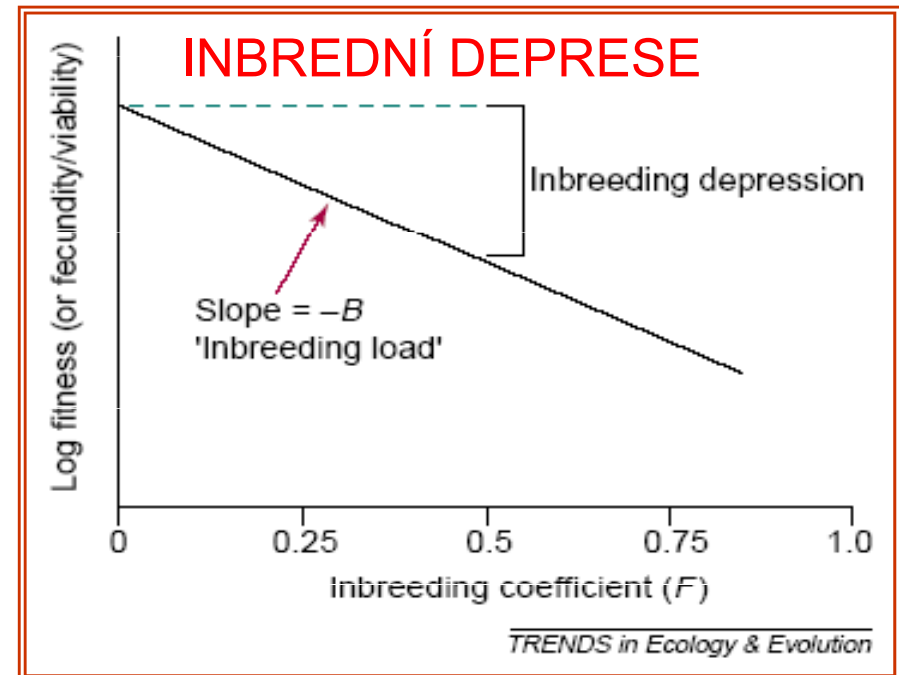
- samooplození

- bratr a sestra

- bratranec a sestřenice

Inbreeding a fitness

- Inbrední jedinci mají nižší fitness v důsledku recesivních genetických poruch (reprodukční úspěch nebo schopnost přežít)

OCHRANÁŘSKÁ GENETIKA

Stanovení intenzity inbreedingu a inbrední deprese v přírodních populacích

Florida panther - fixace škodlivých alel

- cryptochordismus, poruchy vývoje ocasních obratlů, srsti a spermií – téměř fixovány genetickým driftem
- pozitivní i negativní dopady introdukce teoreticky testovány (Hedrick 1995)
- introdukce osmi pum z Texasu („*genetic rescue*“) – v následující generaci bylo 20 % genetické informace z Texasu
- ocas – 7 % vs. 88 %
- srst – 24 % vs. 93 %
- cryptochordism – 0 % vs. 68 %
- Hybrid superiority (heterosis) – rychlé šíření introdukovaných alel

Puma concolor coryi

Puma concolor cougar

„Bottleneck“ efekt

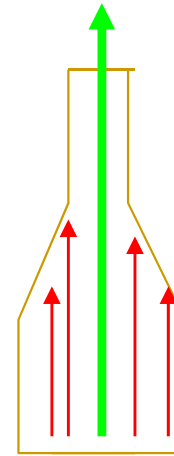
- Druhy s výrazným snížením genetické variability - prošly „hrdlem lahve“
- gepardi - snížení genetické variability o více než 90 %
- přesto se počty výrazně zvedly
- „**purging**“ – odstranění škodlivých alel v důsledku zvýšené selekce na homozygoty

1. Inbreeding: AA AA aa aa

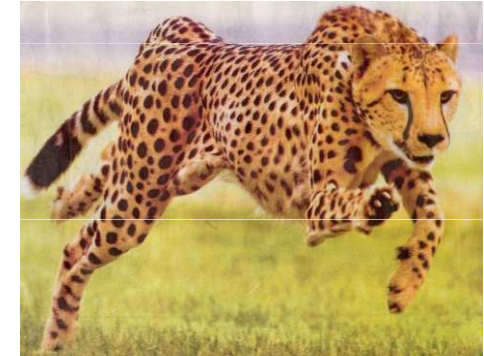
2. Selekcce: AA AA ~~aa~~ ~~aa~~

3. „Purging“: AA AA

Extrémně výjimečné případy

Acinonyx jubatus

Mirounga angustirostris

Adaptivní variabilita

- rozdílná prostředí → diverzifikující selekce
→ **lokální adaptace** (např. obrana proti lokálním patogenům, potravní vztahy, klimatické podmínky atd.),

Outbrední deprese

- Intrinsic* – genetická inkompatibilita (Dobzhansky-Muller incompatibility – epistatické interakce mezi alelami více lokusů)
- Extrinsic* – narušení lokálních adaptací

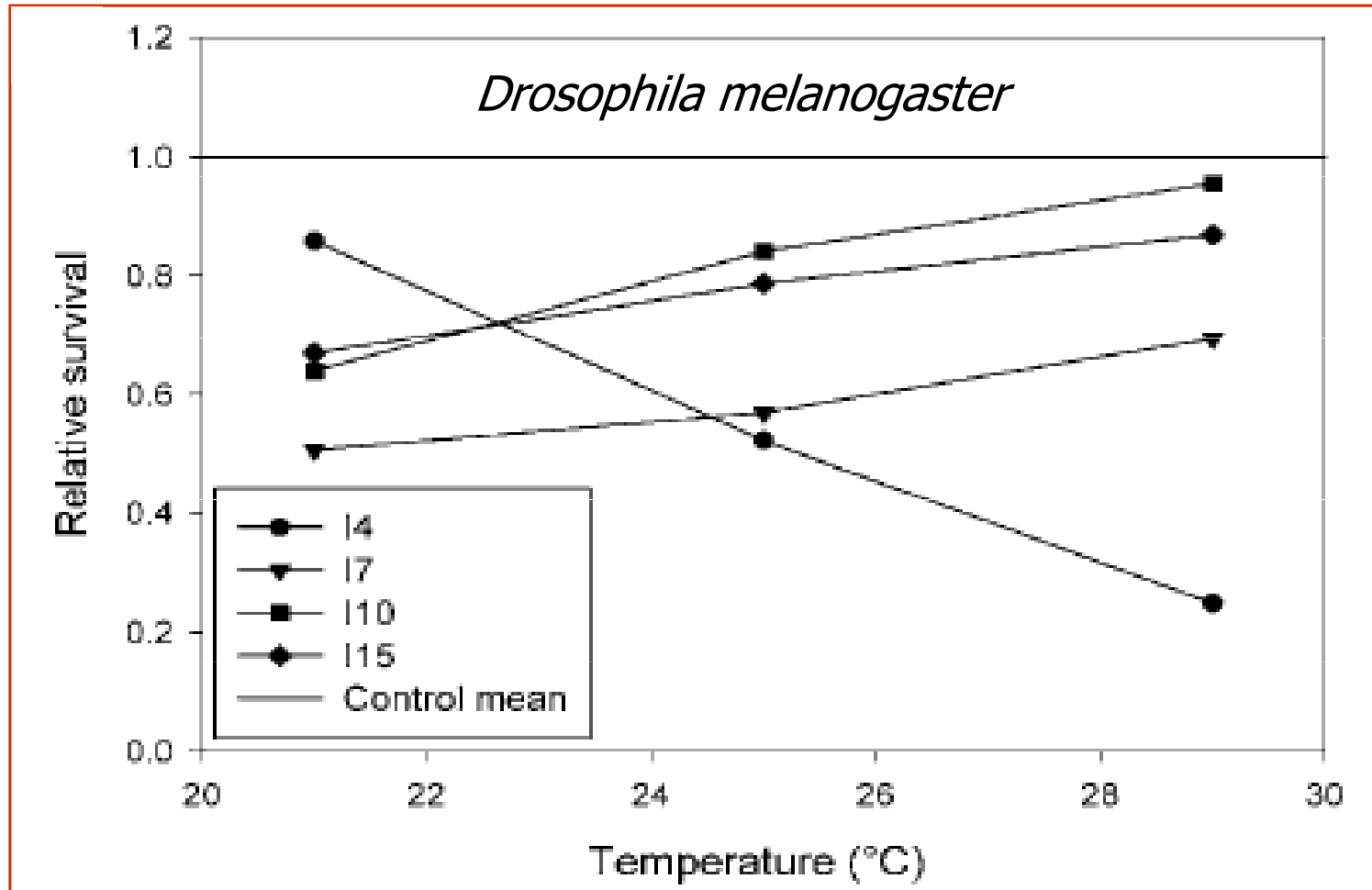

NEMÍCHAT HODNĚ VZDÁLENÉ POPULACE !!!

Experimentální ochránářská genetik

- rekonstrukce historických procesů v laboratoři
- testování hypotéz
  - ztráta genetické diverzity v malých populacích
  - síla selekce a genetického driftu v malých populacích
  - význam environmentálního stresu na expresi funkčních genů
  - efekt inbreedingu na přežívání
  - apod.
- modelové organismy – převážně hmyz a rostliny

Př.: Vztah inbreedingu a teploty

Vermeulen and Bijlsma, Heredity 2004

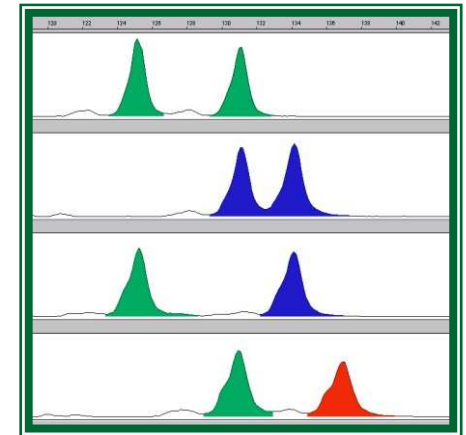

METODY ZÍSKÁVÁNÍ DAT

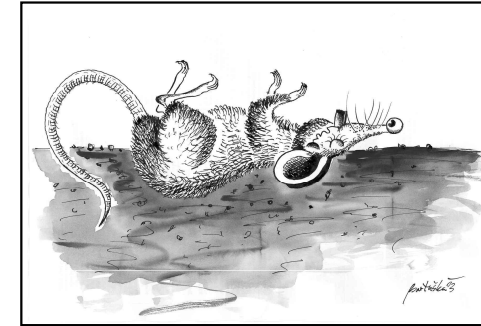
Non-invasive genetic methods in conservation genetics

- by definition „*conservation of rare and endangered animals*“ – not possible to kill or even disturb them
- need of methods allowing collection of genetic data without direct contact
- **non-invasive genetic methods**

Tři metody získávání vzorků pro DNA analýzy

1. Destruktivní – zvíře je zabito pro získání vzorku tkáně pro genetickou analýzu

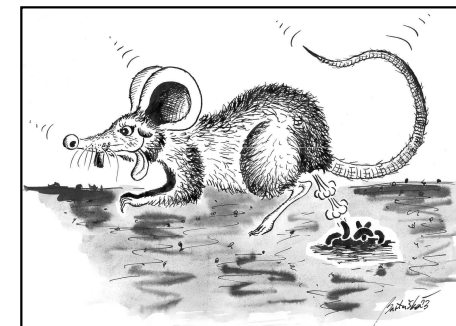

Orig. V. Bartuška

2. Nedestruktivní (invazivní) – zvíře je odchyceno, invazivně odebrán vzorek tkáně (prst) nebo krve

3. Neinvazivní – zdroj DNA je ponechán za zvířetem a může být sbírán bez nutnosti odchytit nebo ho jinak rušit

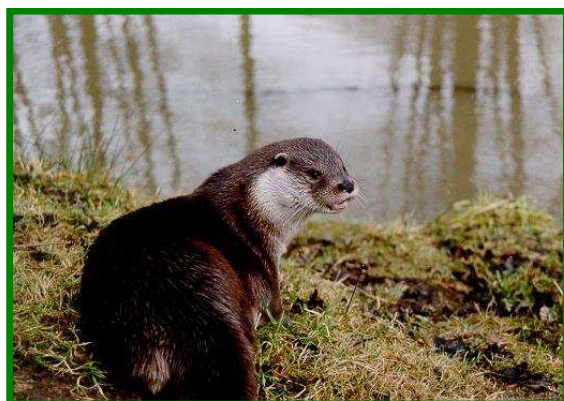
Použití neinvazivních metod

- **skrytě žijící zvířata** – jednoduše získatelné vzorky (trus, chlupy, ...)
- **vzácné, ohrožené a chráněné druhy** – trus, moč – žádné restrikce např. CITES
- **minimální vliv na chování** zvířat – použitelné při studiu chování (prostorová aktivita atd.)

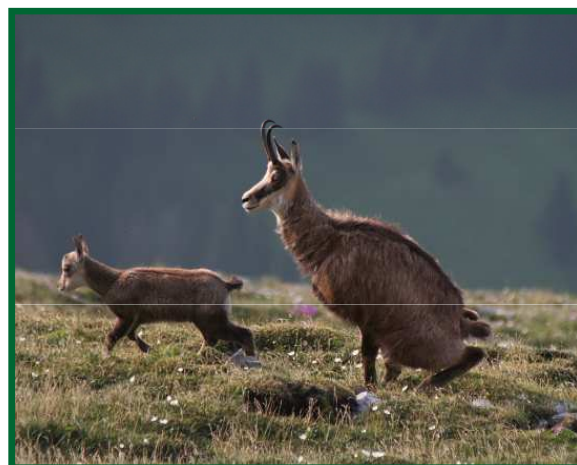
Zdroje DNA - trus

trus (buňky střevní sliznice)
→ „molecular scatology“

vydry

kamzíci

Zdroje DNA - chlupy

- vlasový folikul („kořínek“)
- speciální lepidlové pasti, ostnatý drát

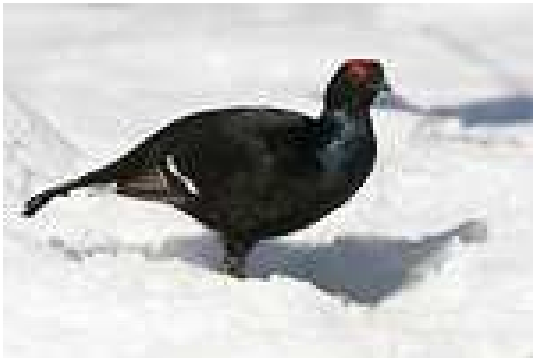

svišť
medvěd
rys
srnec

Zdroje DNA - peří

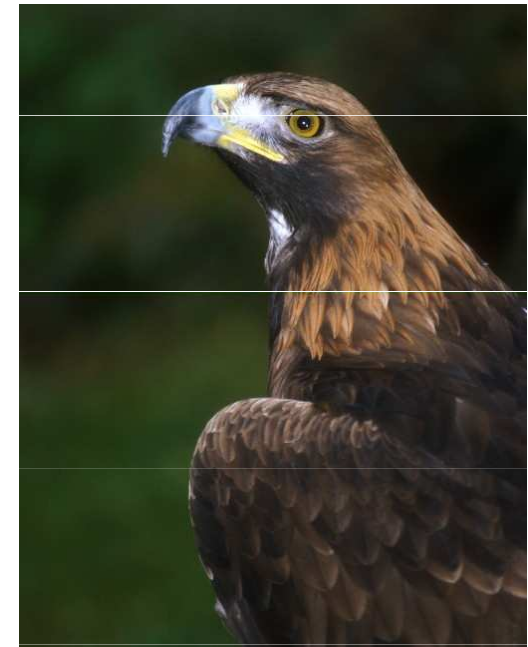
- opět folikul – „kořínek“ jednotlivého pera
- lepší vytržené pero (= pasti) než vypelichané pero (často velmi staré)

tetřívěk
(*Tetrao tetrix*)

tetřev (*Tetrao urogallus*)

orel královský
(*Aquila heliaca*)

Zdroje DNA - ostatní

- **moč** – vzácně (Hausknecht et al. 2006 and references therein)
- více materiálu než trus (frekvence močení je 6 x vyšší než defekace)
- vlci – 33 vzorků s měřitelnou DNA koncentrací – 14 (42%) shodných výsledků pro všechny analyzované znaky

- **svlečená kůže** – plazi
- **ptačí skořápky**
- **buňky bukální sliznice u vývržků potravy**

... umělá „bug-eggs“

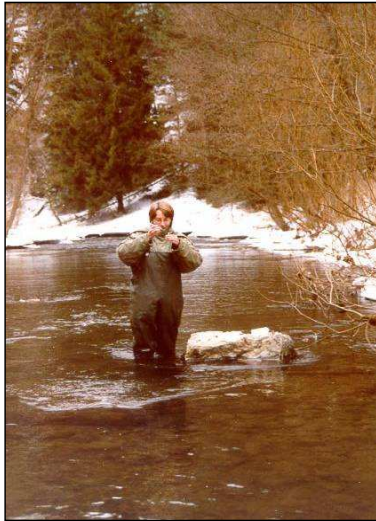

- krevsající ploštice Triatominae (Heteroptera)
- hodnocení úrovně stresu
- použitelná jako „méně invazivní“ metoda v ochranářské genetice

Becker et al. 2006

Postup analýzy DNA, např. ze vzorků trusu

vzorkování čerstvého (≤ 18 hod.) materiálu

(96% etanol, SilicaGel aj.)

izolace DNA

(komerční kity pro vzácnou DNA)

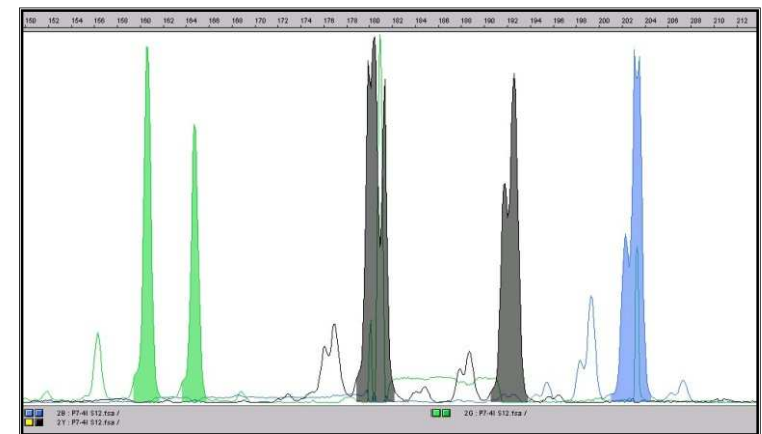
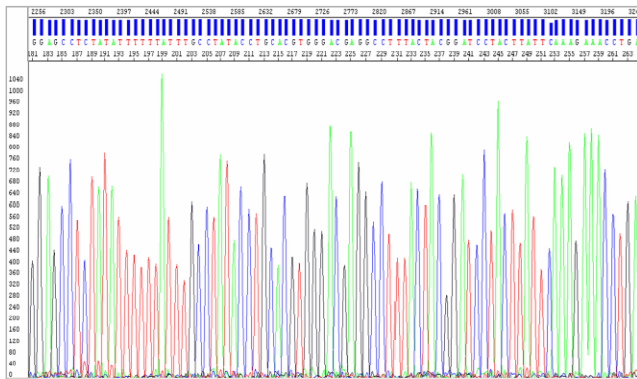

PCR (vysoce kvalitní enzymy)

- stačí jedna buňka s DNA

**analýza
variability
syntetizovaného
úseku**

Nevýhody a jejich řešení

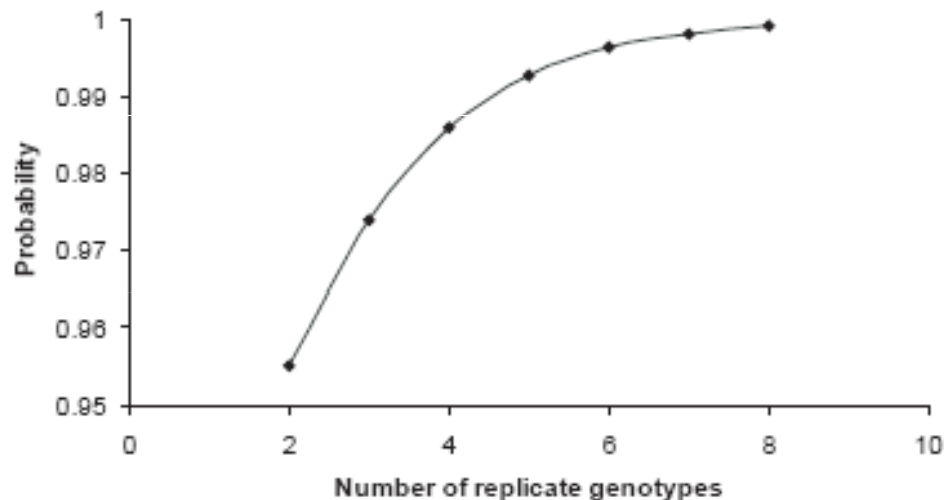
- nízká kvalita/kvantita DNA - nízká úspěšnost zjištění správného genotypu a vysoké riziko kontaminací
- vyloučení genotypizačních chyb a snížení rizika kontaminace

- identifikace faktorů pro úspěšnou analýzu

Increase of genotyping success rate

- multi-samples, multi-extracts (Goosens et al. 2000)
- PCR - multiple-tubes approach (Taberlet et al. 1996)
- cost and time-consuming
- pilot studies are reasonable

(Parsons 2001)

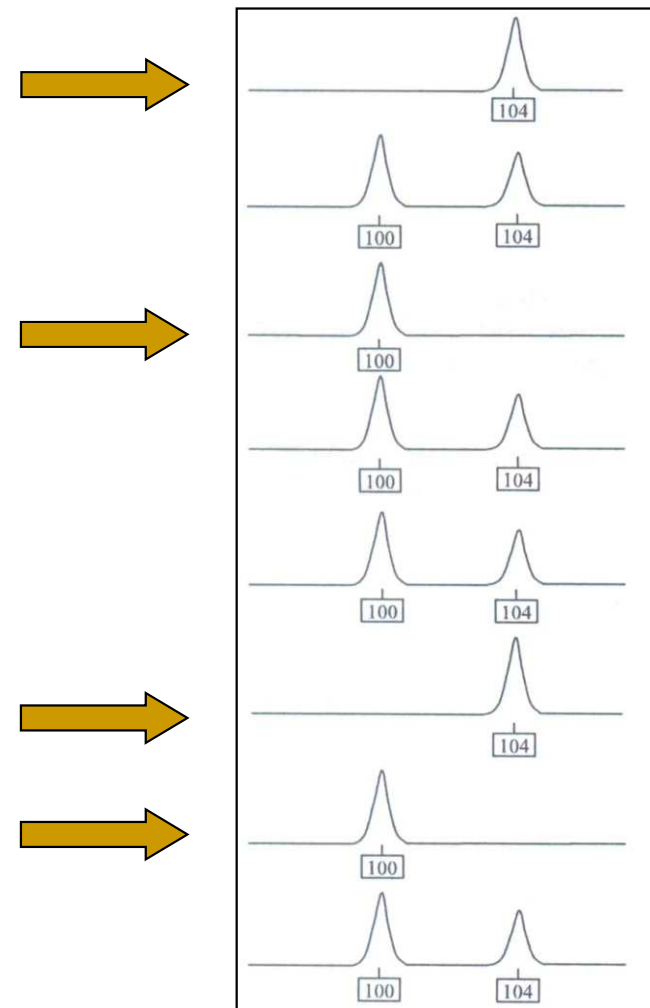

Dolphins - tissues vs. fresh faeces

100% probability of obtaining at least two correct genotypes when analysing 8 samples

Genotyping errors I.

- **allelic drop-out**
- very low concentration of DNA in samples - only one allele in heterozygotes is amplified
- **multiple tube approach**
- **statistical correction**

Heterozygote 100/104
(8 different PCRs)

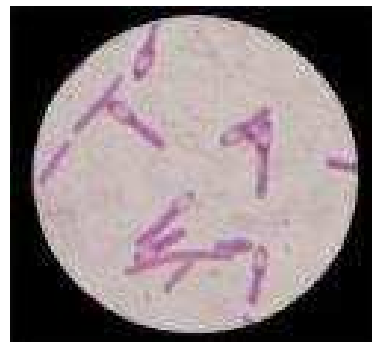
Genotyping errors II.

- **false alleles**
- PCR artefacts – rarely replicated when using „multiple-tubes“ approach
- co-amplification of microbial DNA from faeces (Bradley & Vigilant 2002) – confusions with „real“ alleles

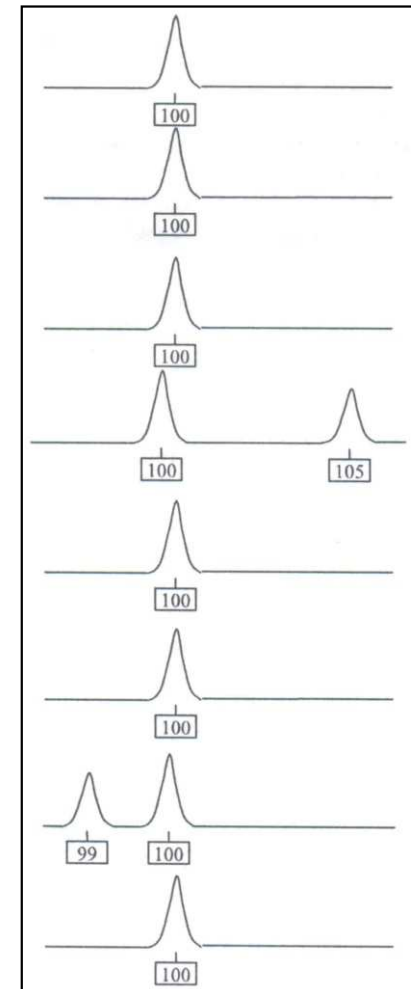

gorilla

x

Clostridium

Homozygote 100/100
(8 different PCRs)

Zvýšení koncentrace DNA

- pre-amplifikace (Bellemain & Taberlet 2004)

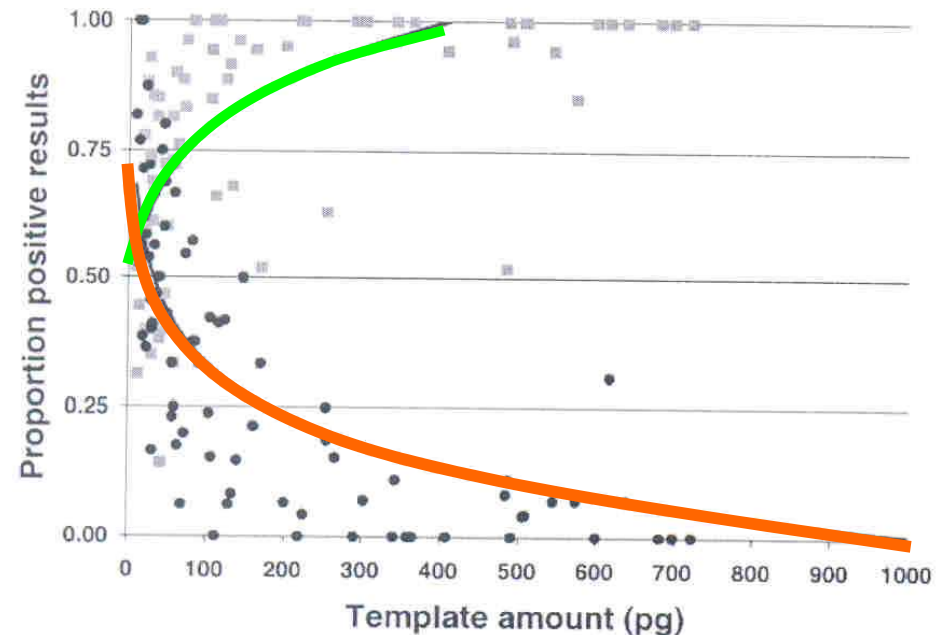

Multiplex preamplifikace
všech lokusů – zvýšení
koncentrace
mikrosatelitové DNA

Semi-nested PCR pro 1-3
lokusy

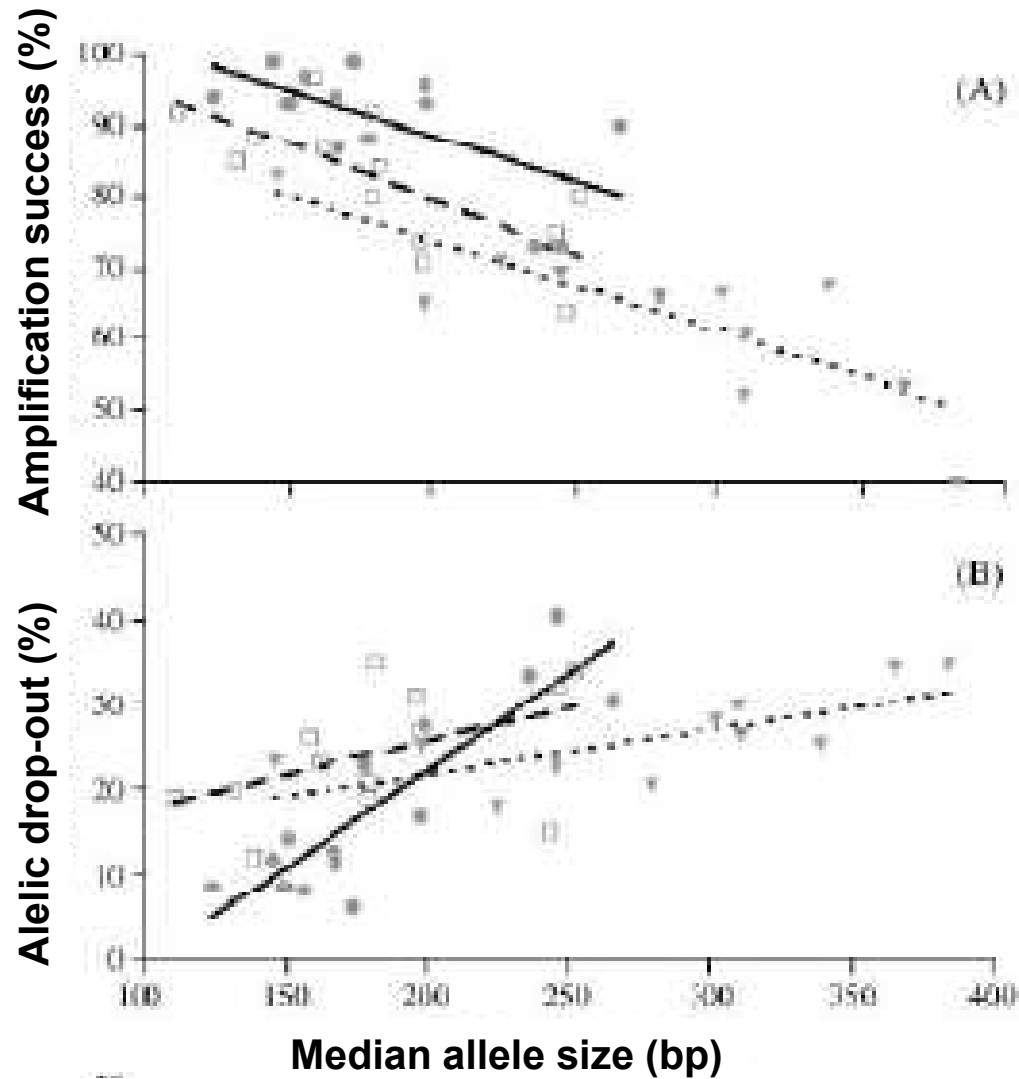
- qPCR (Morin et al. 2000, Zemanová et al., submitted)

Positivní PCR Allelic dropout

Genotypizace pouze „dobrých“ vzorků

Effect of locus

(Buchan et al. 2005)

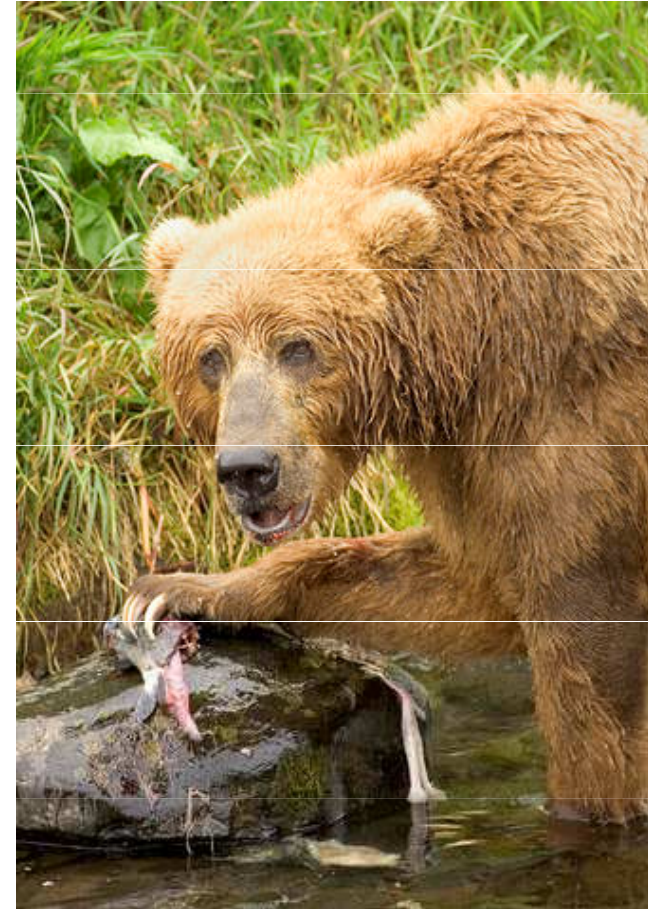

Degraded DNA → amplification of **short fragments** is preferred

Disadvantages and their solution

Influence of diet on faecal DNA amplification

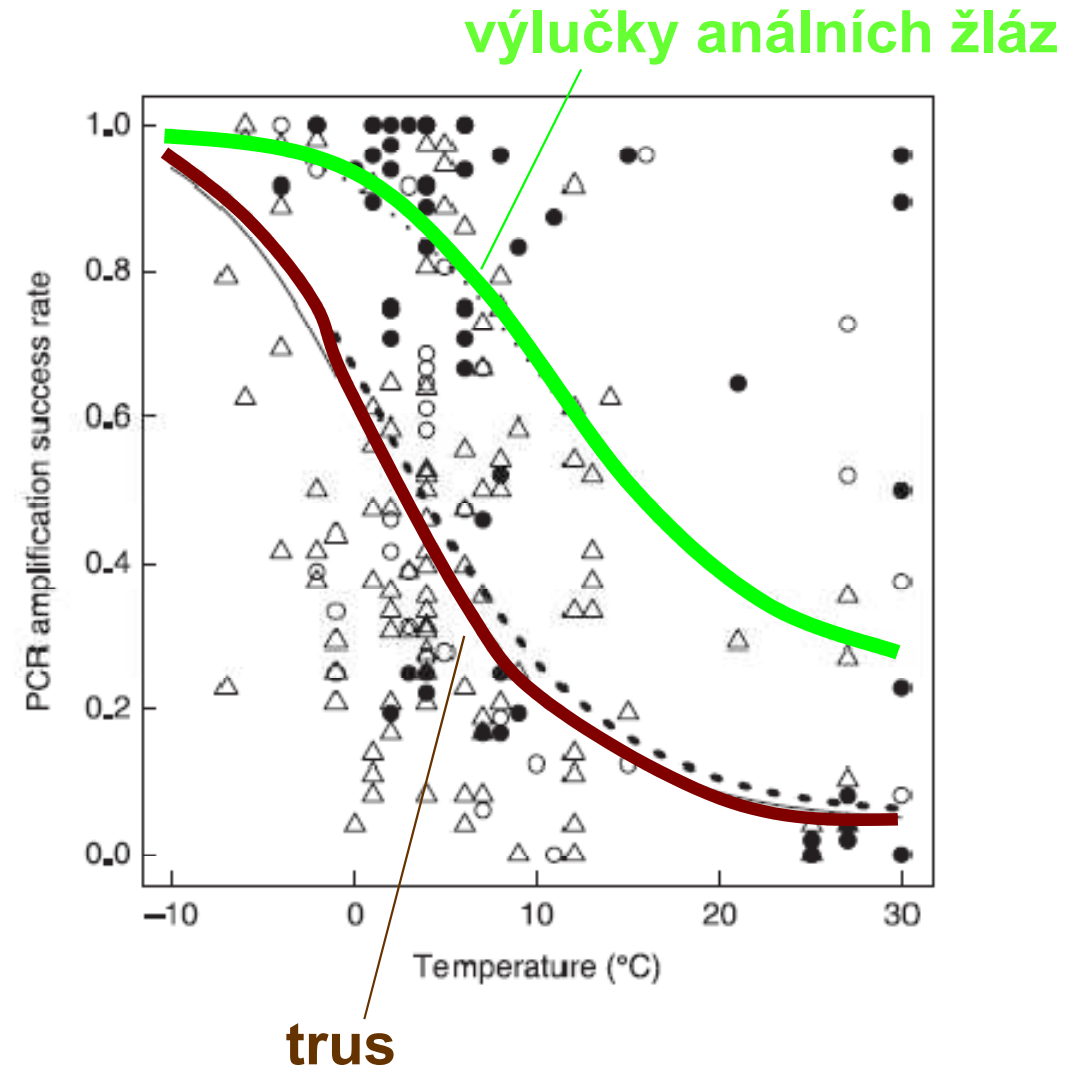
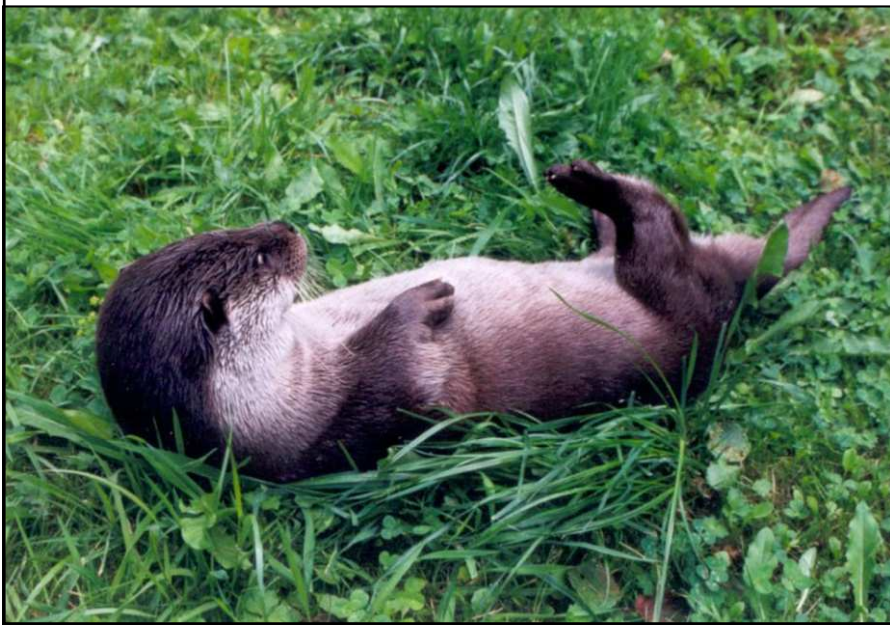
- poorly known
- Murphy et al. 2003 – brown bears
- salmons in the diet – significant decrease of amplification success
- herbivores – better results than carnivores

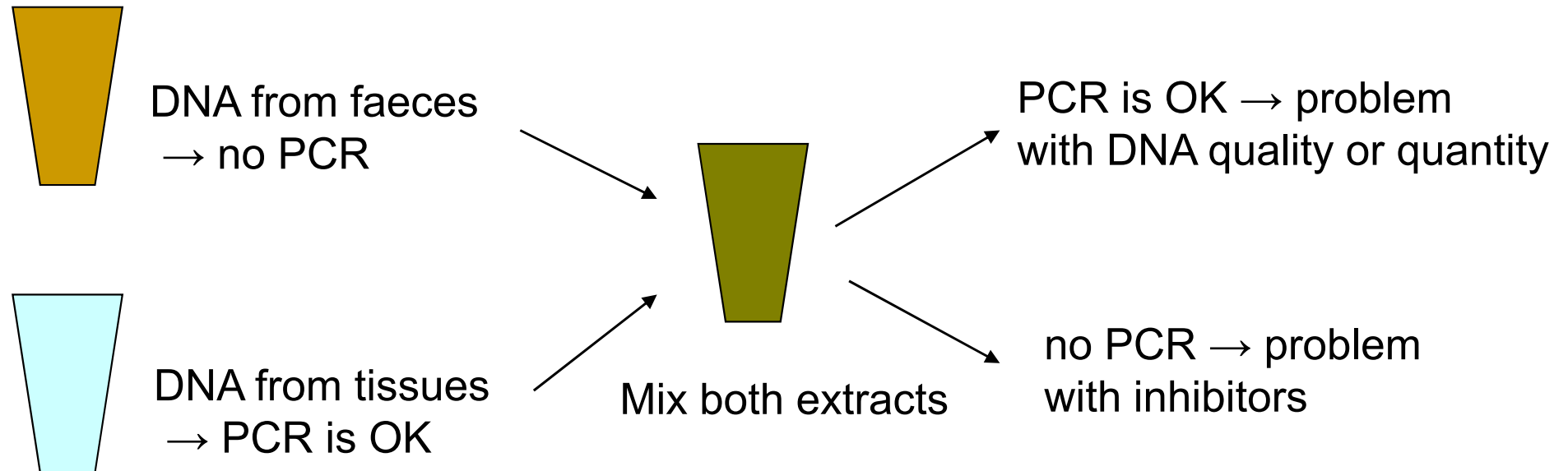
Vliv typu vzorku a teploty

- vydry – masožravci specializovaní na ryby
- vliv typu vzorku: výlučky análních žláz (82%) vs. trus (34%) u zmraženého trusu
- výrazný vliv teploty - velmi rychlá degradace DNA v teplém prostředí

Effect of PCR inhibitors (faeces)

- many inhibitors in faeces (products of digestion, chemicals in plants) – addition of special reagents (BSA), hot-start etc., dilution of template etc.

High contamination risk

- avoiding of „laboratory“ contamination (tips with filters, separated pre- and post-PCR laboratories, UV sterilisation, etc.)
- „mixed samples“ – problems in social species (communal latrines, marking in fixed sites) or in sampling at broad intervals („hair traps“) – usually identified by 3 or more alleles/sample; problem in species with low genetic variability
- primates – contamination with human DNA

Tracking of the endangered Pyrenean brown bear population

- hair and faeces
- 24 microsatellite loci
- one yearling, three adult males, one adult female
- spatial activity
- suggestions for conservation management

Příklady:
IDENTIFIKACE DRUHŮ

Identifikace druhů - „DNA barcoding“

- cytochrom b (mt DNA – mnoho kopií v jedné buňce) – 189 bp PCR produkt (100% úspěšnost amplifikace ze vzorků trusu)
- štěpení restriktčními enzymy:
  - vydra 80 a 189 bp
  - norek 101 a 189 bp
  - tchoř 127 a 189 bp

Forenzní analýzy

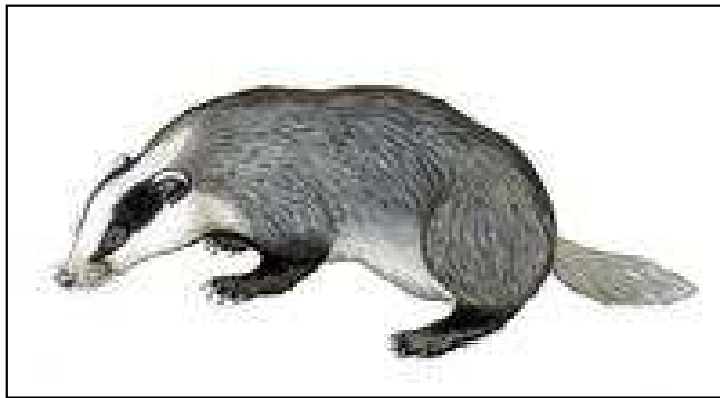
- nelegální lov a obchod
- rostoucí obchod s vydřími kožešinami v Asii (Kambodža, Indie, Čína, Nepál, Rusko; Kruuk 2006, Yoxon 2007, IOSF)

Jezevčí chlupy v luxusních holicích štětkách

- Domingo-Roura et al., Biological Conservation (2006)

Jezevec lesní (*Meles meles*)

X

Jezevec bělohrdlý (*Arctonyx collaris*)

- 4 štětky z 8 pocházely z jezevce lesního
- 3 z nich z Holandska, kde je ilegální "*držet, prodávat, transportovat nebo používat ke komerčním účelům mrtvé jezevce lesní nebo produkty z nich odvozené*"

- identifikace chráněných druhů v různých produktech (např. tygři vs. asijská medicína)
  - analýzy mtDNA – velrybí maso legálně prodávané v J Korei a Japonsku – i chráněné druhy velryb, delfíni, sviňuchy, ale i ovčí a koňské maso (Baker et al. 1996, 2006)
-

- monitoring ilegálního obchodu se slonovinou (Comstock et al. 2003, Wasser et al. 2004), identifikace „bush-meat“ – nelegální lov velkých savců v Africe (Malisa et al. 2006)

Příklady:
IDENTIFIKACE POPULACÍ A JEJICH
VZÁJEMNÝCH VZTAHŮ

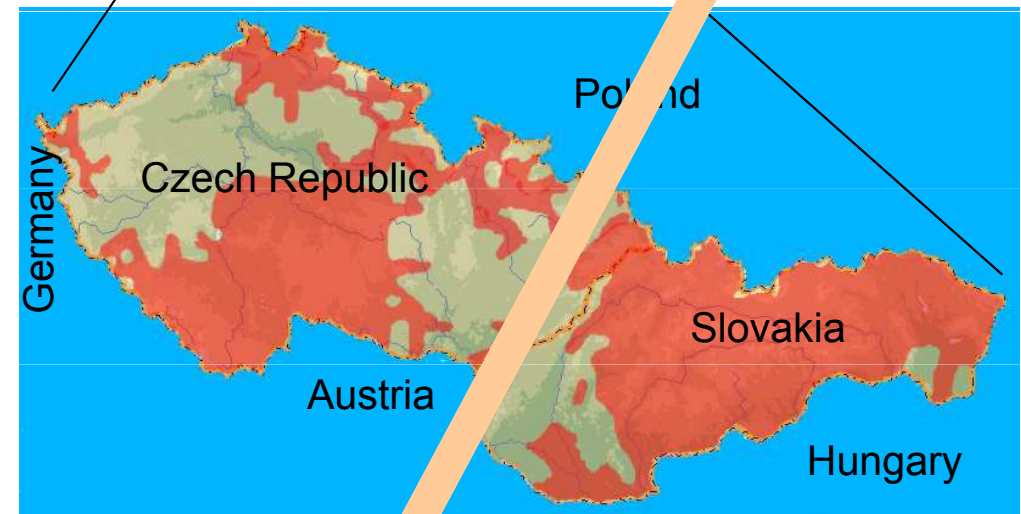
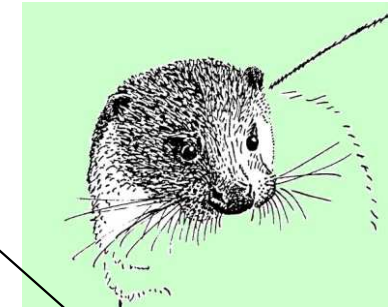
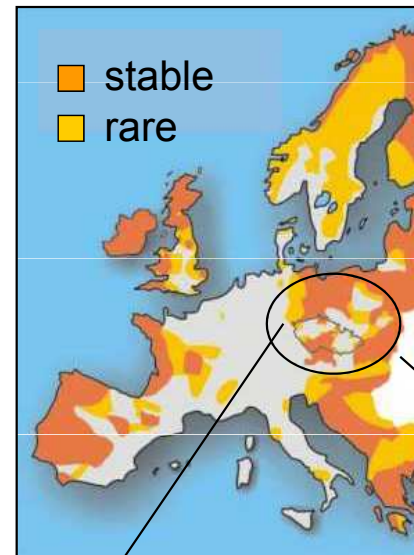
Vydra říční ve střední Evropě

- silný pokles početnosti v minulém století
- fragmentace populací

Cíle:

- odhad populační početnosti ze vzorků trusu
- populačně-genetická analýza – stanovení bariér toku genů, N_e , "bottlenecks" atd.

1. BARIÉRA MEZI ČESKOU A SLOVENSKOU POPULACÍ

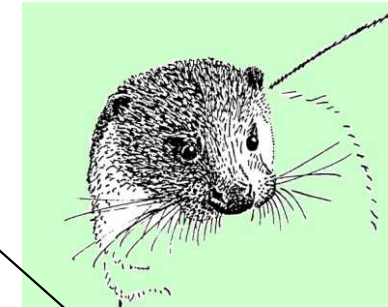
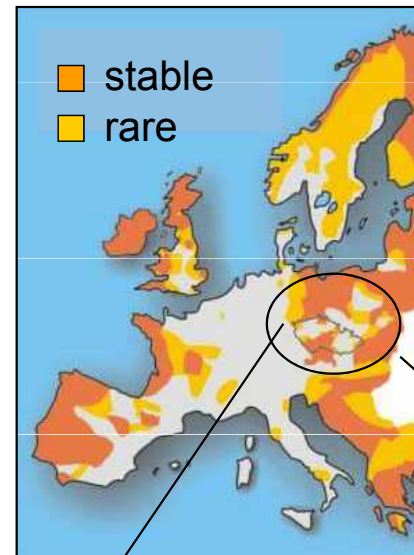
Vydra říční ve střední Evropě

- silný pokles početnosti v minulém století
- fragmentace populací

Cíle:

- odhad populační početnosti ze vzorků trusu
- populačně-genetická analýza – stanovení bariér toku genů, N_e , "bottlenecks" atd.

2. VÝRAZNÉ SNÍŽENÍ N_e ZHRUBA PŘED TŘICETI LETY (od té doby nárůst české populace)

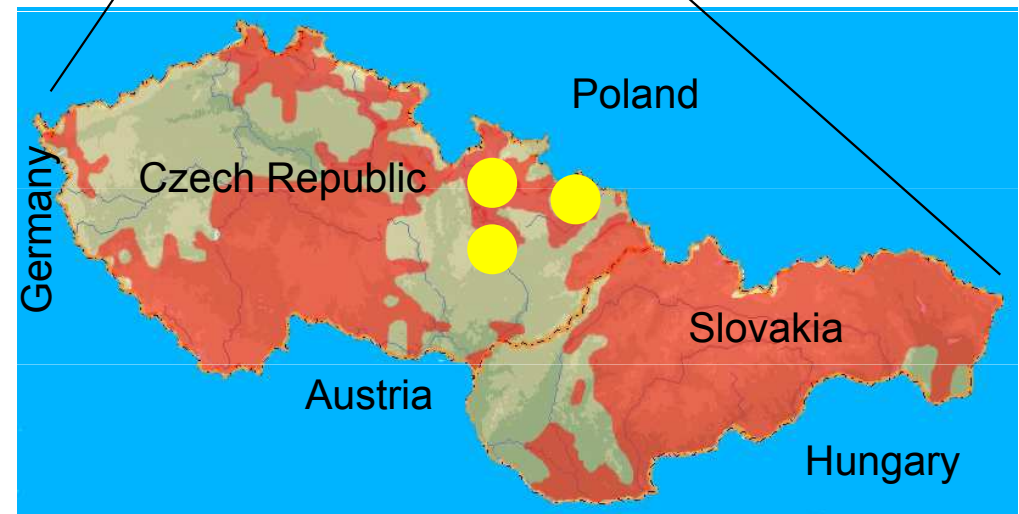
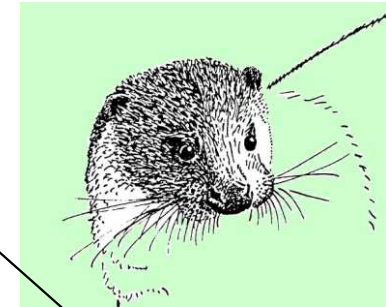
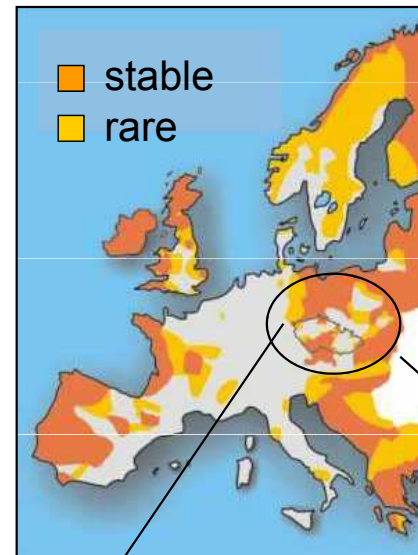

Vydra říční ve střední Evropě

- silný pokles početnosti v minulém století
- fragmentace populací

Cíle:

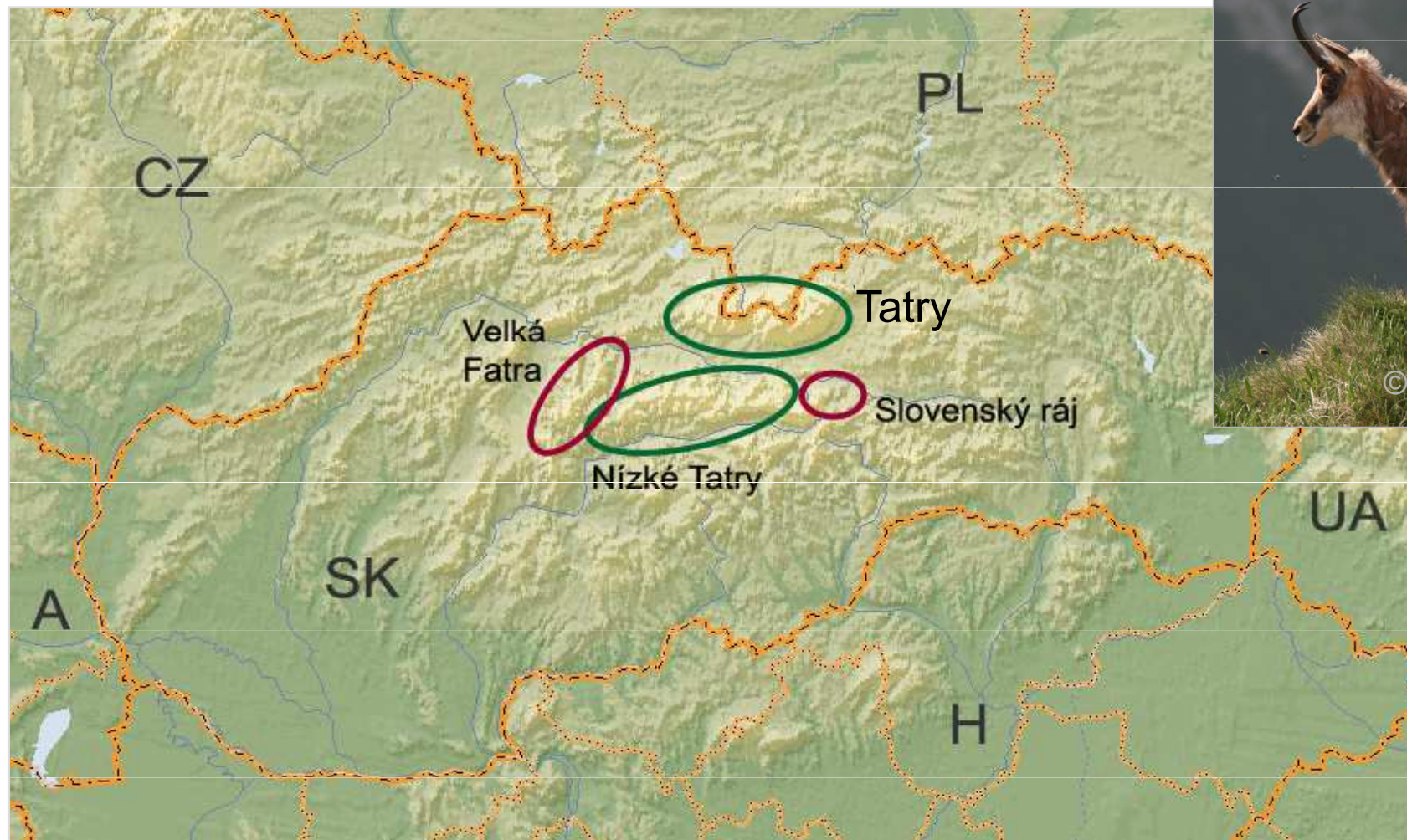
- odhad populační početnosti ze vzorků trusu
- populačně-genetická analýza – stanovení bariér toku genů, N_e , "bottlenecks" atd.

3. INTRODUKOVANÍ JEDINCI NA SEVERNÍ MORAVĚ NEPOCHÁZEJÍ Z ČESKÉ ANI SLOVENSKÉ POPULACE

Hybridizace - sekundární kontakt dvou populací

Hybridizace - sekundární kontakt dvou populací

R. r. tatrica

R. r. rupicapra

Tatry

Nízké Tatry

Vel. Fatra

Slovenský ráj

Structure, $K = 2$

A horizontal bar chart representing genetic structure with K=2 clusters. The chart is divided into four vertical sections corresponding to the populations: Tatry (green), Nízké Tatry (green), Vel. Fatra (red), and Slovenský ráj (red). The Nízké Tatry section shows vertical red lines extending downwards from the top, indicating admixture between the two clusters.

Structure, $K = 3$

A horizontal bar chart representing genetic structure with K=3 clusters. The chart is divided into four vertical sections: Tatry (green), Nízké Tatry (green), Vel. Fatra (red), and Slovenský ráj (yellow). The Nízké Tatry section shows vertical lines in red and yellow extending downwards, indicating admixture between the three clusters.

BAPS, $K = 3$

A horizontal bar chart representing genetic structure with K=3 clusters using the BAPS method. The chart is divided into four vertical sections: Tatry (green), Nízké Tatry (green), Vel. Fatra (red), and Slovenský ráj (yellow). The Nízké Tatry section shows vertical lines in red and yellow extending downwards, indicating admixture between the three clusters.

Příklady:
IDENTIFIKACE POHLAVÍ

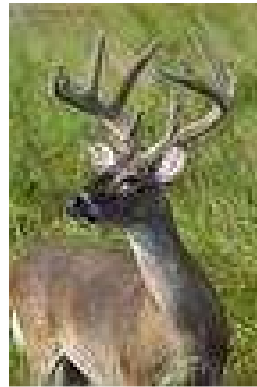

Identification of sex

- sexual structure of population
- genetically determined sex
- markers: mammals – *SRY*, amelogenin; birds – CHD
- species-specific markers must be used (otherwise cross-amplification with species in the diet)

X

Murphy et al. 2003

Příklady:
IDENTIFIKACE JEDINCŮ

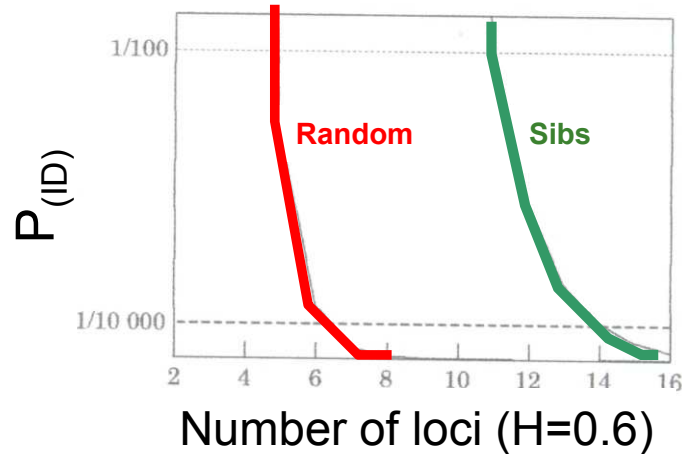

Identification of individuals

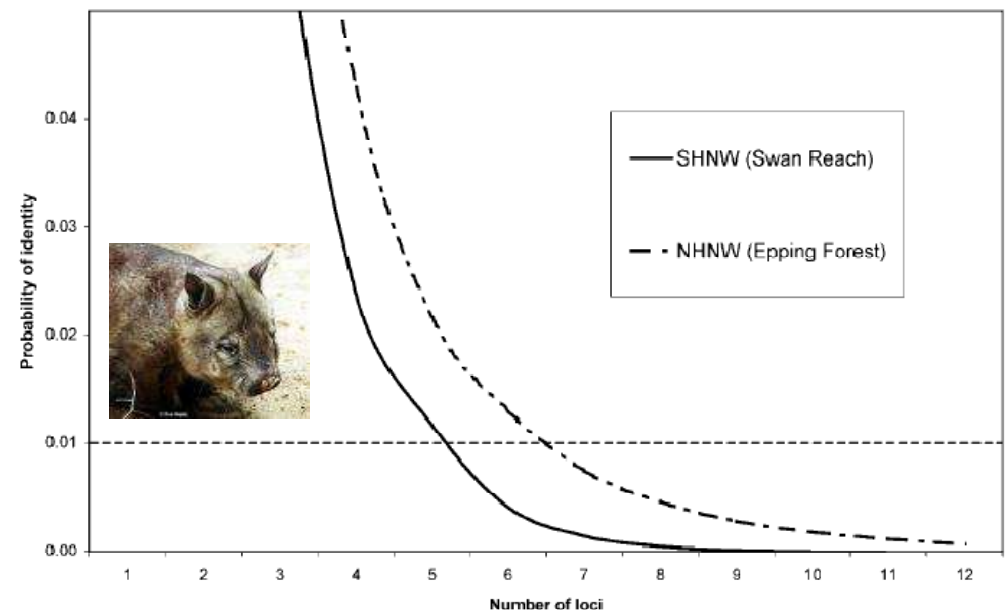
- multilocus microsatellite fingerprinting – power estimated as „probability of identity“ ($P_{(ID)}$) (Waits et al. 2001)

$$P_{(ID)} = \sum p_i^4 + \sum \sum (2p_i p_j)^2$$

$$P_{(ID)sib} = 0.25 + (0.5 \sum p_i^2) + [0.5(\sum p_i^2)^2] - (0.25 \sum p_i^4)$$

- pilot studies with tissue samples are required to identify $P_{(ID)}$ in a studied population

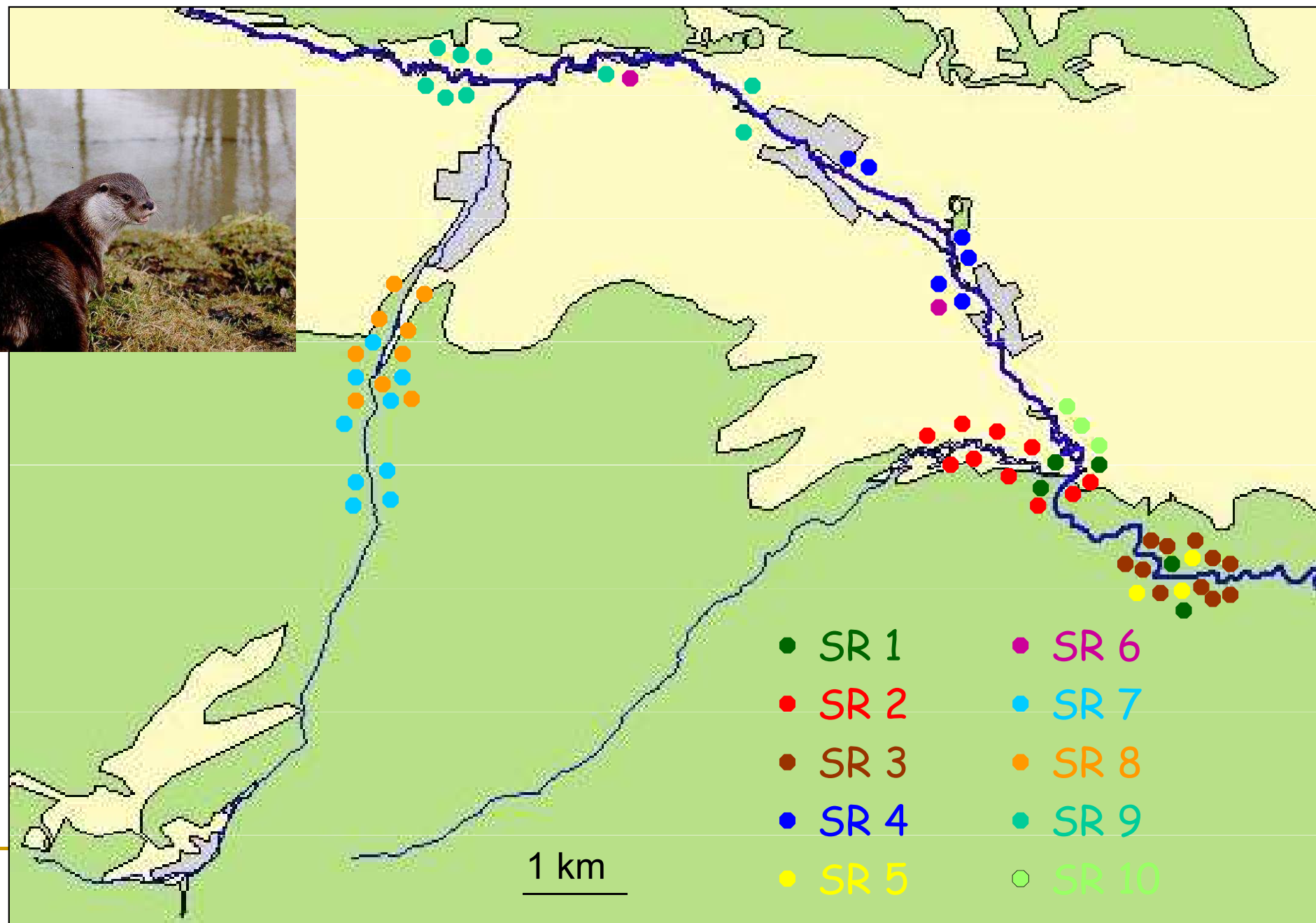

Identifikace jedinců

- **prostorová aktivita**

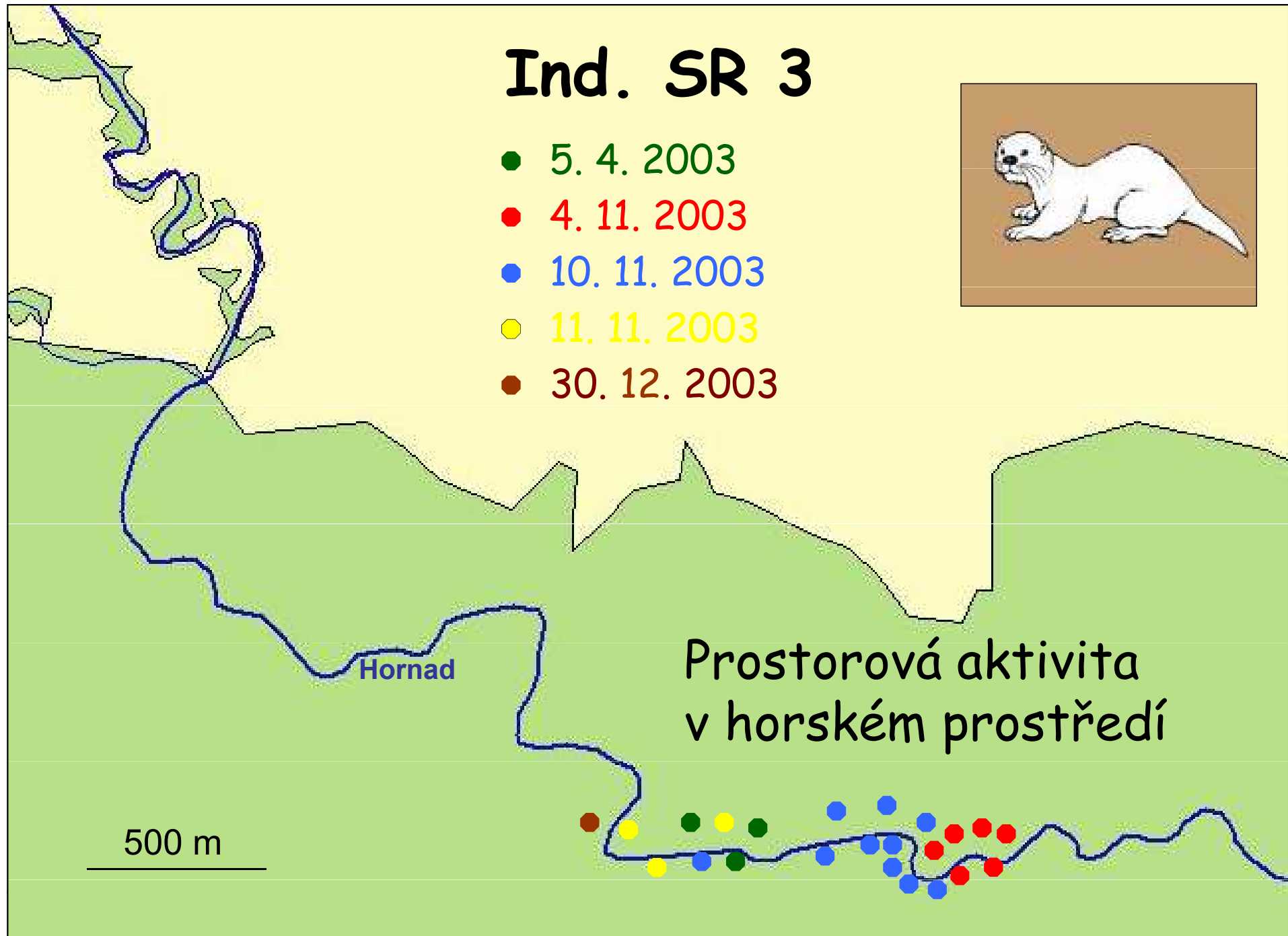
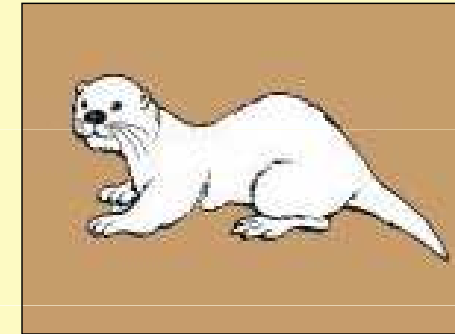

Identifikovaní jedinci - Hornád, NP Slovenský Raj

Ind. SR 3

- 5. 4. 2003
- 4. 11. 2003
- 10. 11. 2003
- 11. 11. 2003
- 30. 12. 2003

Non-invasive CMR studies

- **Velikost populace**
- „Capture-Mark-Recapture“ (review in Lukacs & Burnham 2005)
- Opakované vzorkování stejného zvířete
- Přežívání, populační dynamika atd.
- Closed population models, open population models, Robust design models
- Korekce na genotypizační chyby
- Trus – analýza **individuální variability** v potravě (př. kojoti - Fedriani & Kohn 2001)

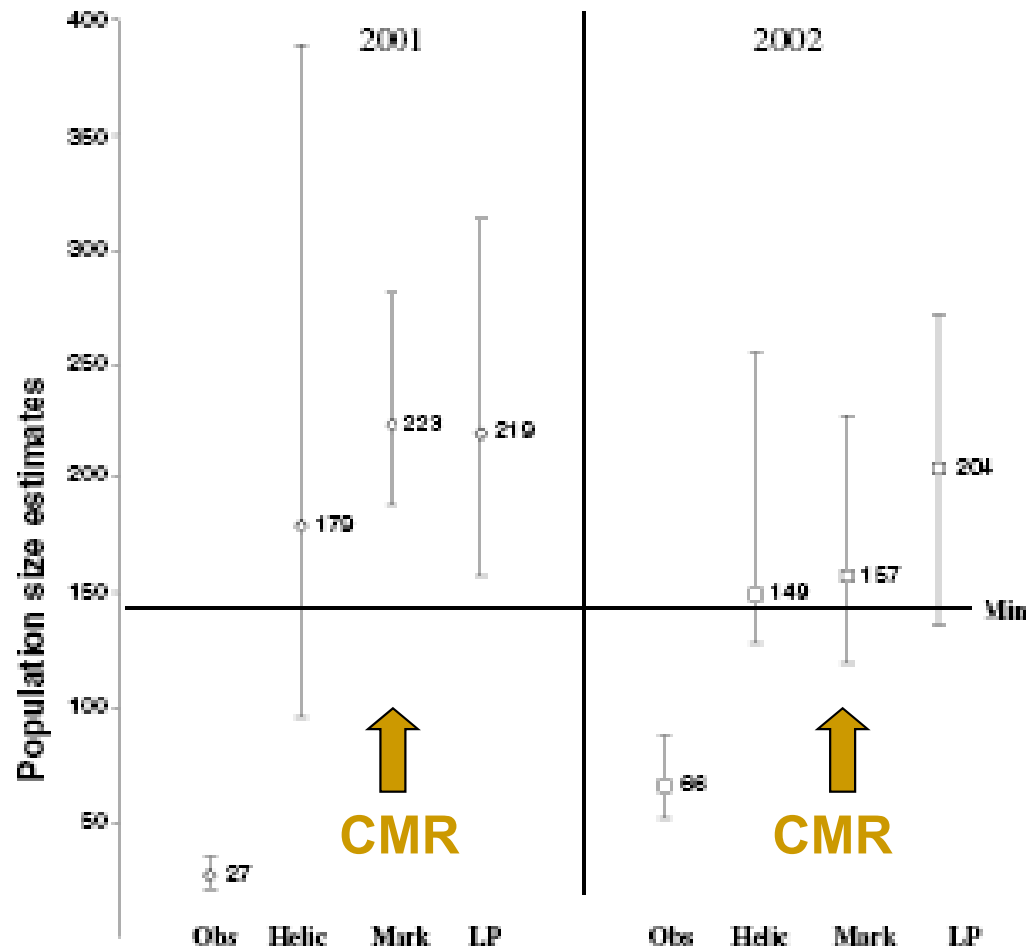

Populační dynamika kojotů
(Prugh et al. 2005)

Brown bears (*Ursus arctos*) in Scandinavia

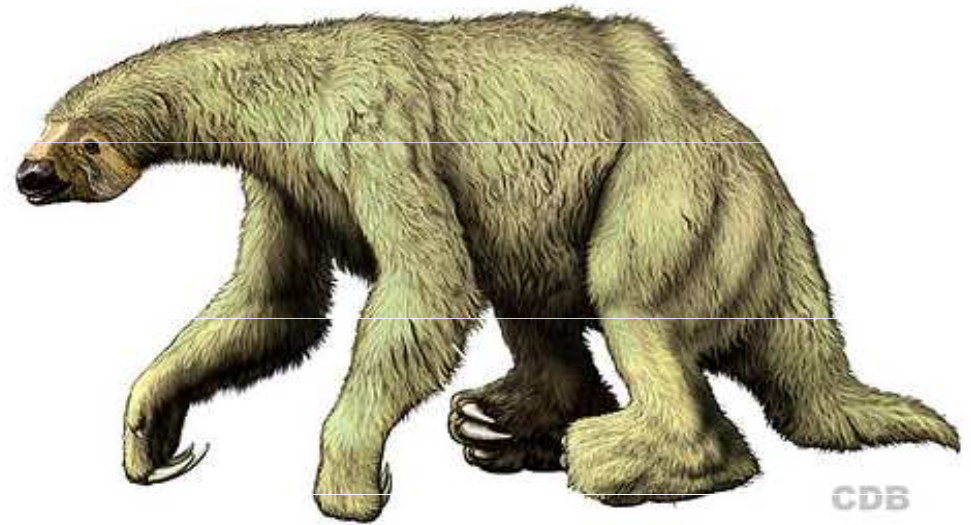
(Hakon Solberg et al. 2006, Biological Conservation)

- observations – underestimate numbers
- non-invasive CMR is cheaper and more precise than helicoptere census

Diet of the extinct Ground Sloth (*Nothrotheriops shastensis*)

- Poinar et al. (1998) – Science
- 20 000 years ago
- chemical modification of DNA in ancient faeces before PCR
- identification of species and phylogeny to modern mammals
- cpDNA – diet of the Ground Sloth

BUDOUCNOST OCHRANÁŘSKÉ GENETIKY

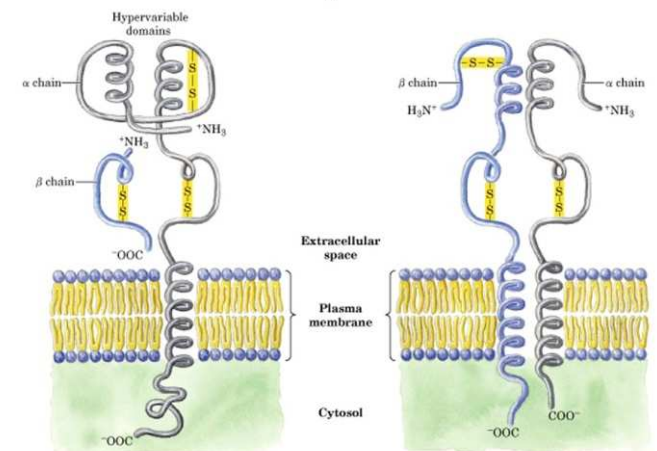
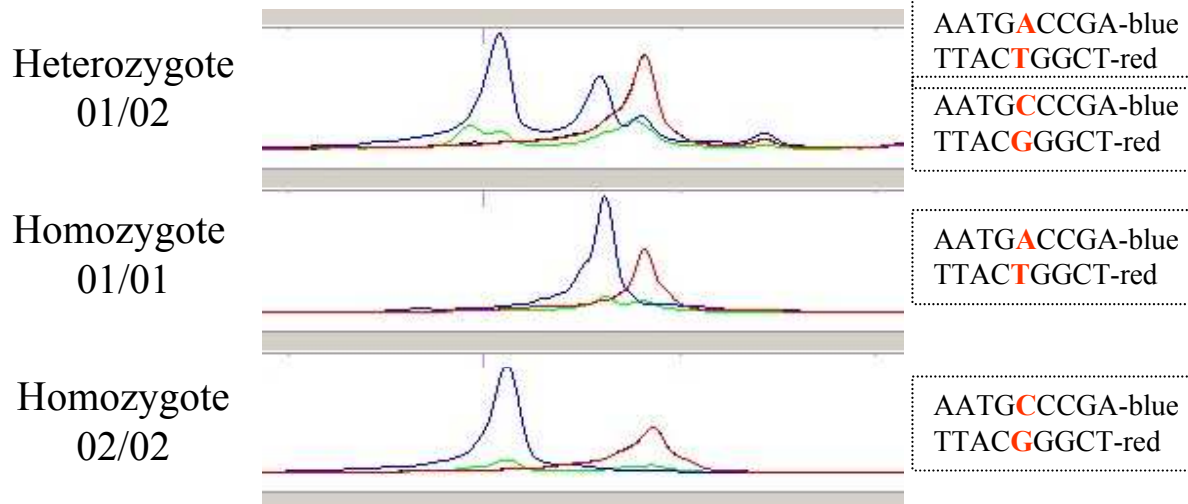
Praktické problémy ochranářské genetiky

- mladé odvětví = mnoho problémů
- význam genetické variability pro životaschopnost populací => **experimentální ochranářská genetik**
- extrémní neznalost adaptivní variability u volně žijících druhů

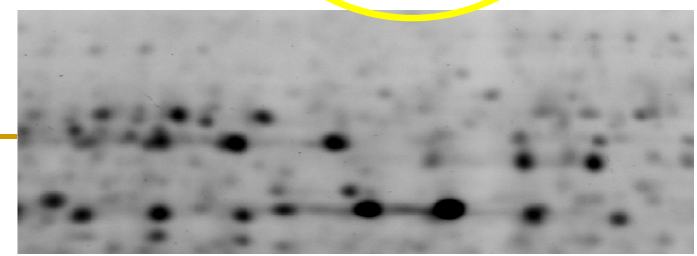
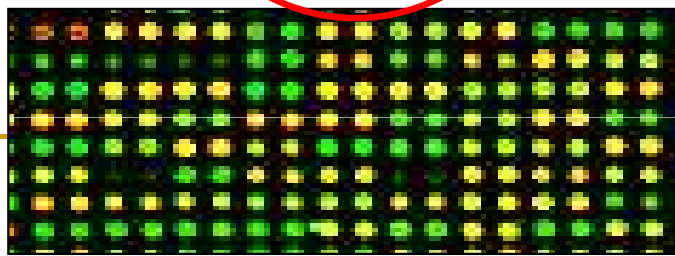
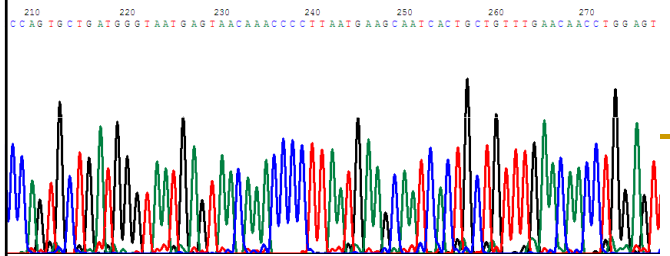
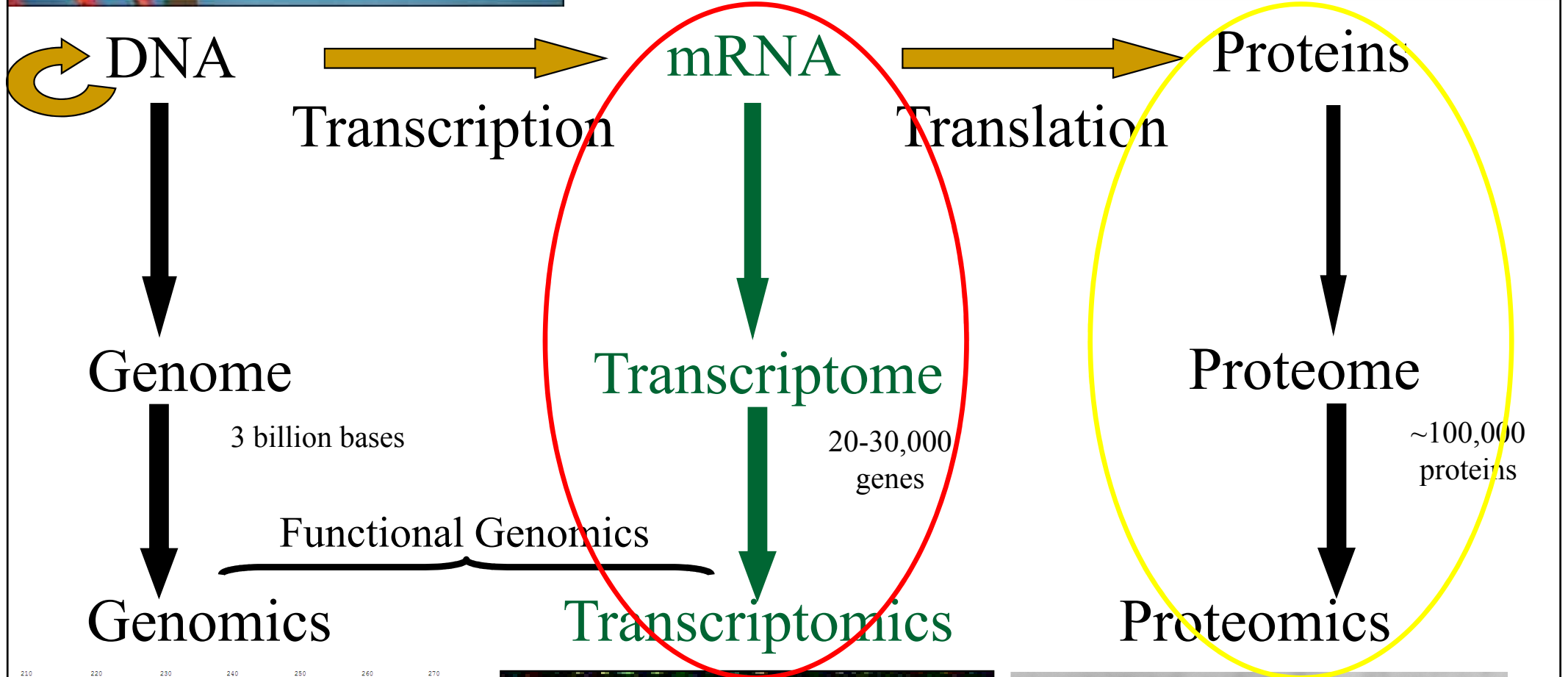
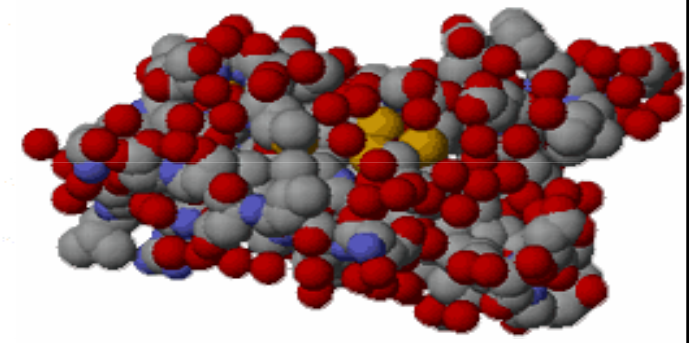
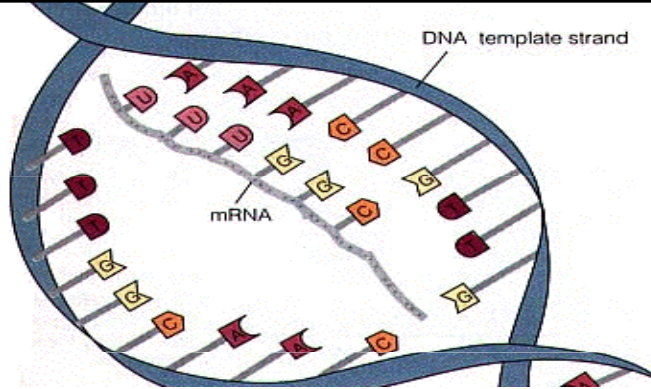
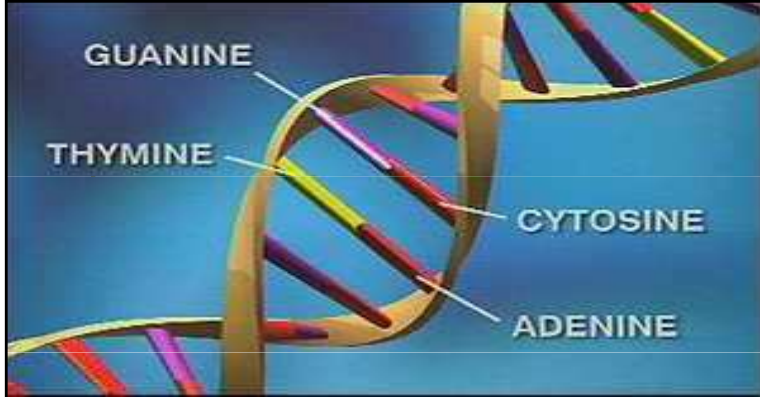
Adaptivní variabilita imunitních genů

- MHC („major histocompatibility complex“)
- geny významné pro zahájení imunitní odpovědi
- trus – parazitologické vyšetření – asociace mezi výskytem určité MHC alely a napadením parazity

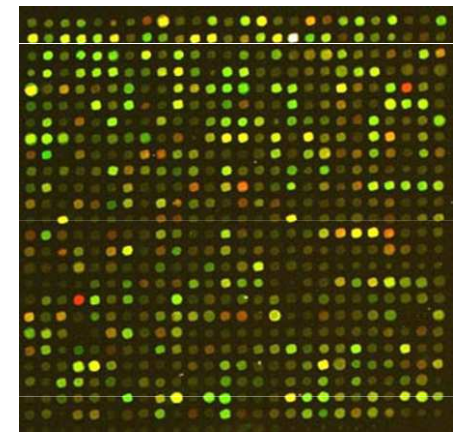
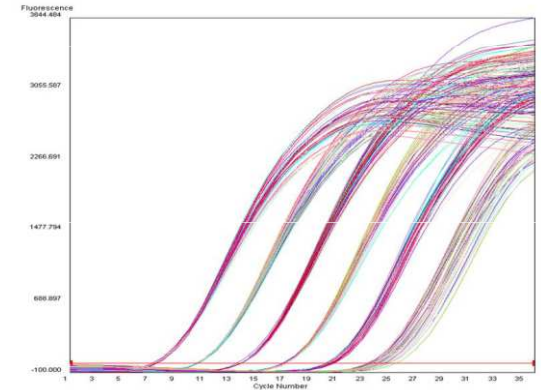
Př. Použití metody SSCP na identifikaci MHC alel

Transkriptomika

- **Expresse jednotlivých genů** – quantitative real-time PCR
  - známý kandidátní gen (modelové druhy)
- **Expresse mnoha genů najednou** (genomic scale) - microarray
  - identifikace kandidátních genů – detekce jejich exprese může podat důležitou informaci o jeho funkci (různá v odlišném prostředí, vývojovém stadiu, stresu atd.)

Praktické problémy ochranářské genetiky

- mladé odvětví = mnoho problémů
- význam genetické variability pro životaschopnost populací => **experimentální ochranářská genetik**
- extrémní neznalost adaptivní variability u volně žijících druhů
- **identifikace ochranářských jednotek na základě genetických dat → praktická ochrana**

CONGRESS (2010-2013)

Conservation Genetic Resources for Effective Species Survival

FP7-ENV-2009-1, Coordination and support action

